

Déli Hírlap

A bányai magyarság napilapja, mely a kora reggel órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

TIMIȘOARA

I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 23—10.

Dr. VARNAY ELEMÉRE
felelős szerkesztő.

A dolgozó nő útja

Hozzászólás Szürke Márta, A munkásnő, mint szociális probléma című cikkéhez

A Déli Hírlap szeptember 23-án megjelent számában igen figyelemreméltó írás jelent meg a munkásnő, a dolgozó és nyomorgó proletárnő sorsáról, amelynek minden sora alkalmas arra, hogy a közösség, de különösen nemzetkisebbségi sorsközösségünk figyelmét felhívja erre a mindenképpen segítséget és lehetőleg intézményes támogatást igénylő problémára és hogy a kérdést szüntelenül napirenden tartsuk. Mert ime még alig száradt meg a nyomdafesték Szürke Mártának a Déli Hírlap hasábjain napvilágot látott írásán, apróhirdetés jelent meg, amely mindenél beszédesebben bizonyítja, hogy a dolgozó nő, a proletárnő problémája döbbenetesen élő és jelenlévő adottság. Egy anya, bizonyára egy sokat szenvedett anyai szív kiáltja oda az emberi közösségnek, hogy „Örökbe adnám kisfiamat jó családnak”. Mikor Szürke Márta nőtestvérem írásának elolvasása után eme apróhirdetés is szemembe ötlött, nagyon összegyűlt bennem valami keserűségféle és hosszan elgondolkoztam magam is a nő, a dolgozó és olyannyira kizsákmányolt nő, a gyermekeért vért adó és életét kockáztató, a rettenetes, napról-napra harcoló, gyermekét véres verejtékével és anyai lemondással nevelő proletárnő sorsán.

Elgondolkoztam ezen a soron kezdettől a végéig, egészen addig, amíg odajut, hogy vagy megszabadul a gyötrelmetől, eldobja magától az életet, avagy végső kétségbeesésében arra szánja el magát, hogy apróhirdetésben, a lapok útján adja tudtára a jölelki, jobbmódi embereknek azt a szándékát, hogy a lelkéből-szívéből fakadt apróságot, édes kis gyermekét kínálja fel örökbe, cse, kholgy azt a nélkülözéseket igerő tél rohamos közeledése láttán a szenvedéstől megmentse.

A dolgokon és a történeken gondolkodónak a kérdés szinte magától adódik. Mi is hát, a dolgozó szenvedő nő, különösen a nemzetkisebbségi helyzetben levő munkásnő sorsa? Azé a nőé, aki anya és dolgozó is egyszemélyben, emberének és a mai társadalomnak egyaránt alárendeltje. Mit is jelent ezen nők számára végeredményben az élet! Megpróbálom e cikk szűkreszabott keretében a kérdéssel foglalkozni és a munkásnő sorsának útjára különösen most, a társadalmi vajadások, átalakulások idején, röviden rávilágítani.

Sokszor, szinte lépten-nyomon a fülünkbe cseng a szó: proletár. Mit is jelent ez a megállapítás tulajdonképpen? Proletár az, aki a társadalmi javakat termeli, de azokat nem élvezi. Sőt! Kizsákmányolja éppen az a plutokrata-kapitalista rendszer által teremtetett társadalom, amelynek termel. A proletár küzdőtársa a proletár nő, tehát sorsa is azonos a proletáréval. Lehet azonban jogosan állítani, hogy még sulyosabb. Mert ugyanakkor, amikor résztvesz a társadalmi termelésben, termel a család szűk keretein belül is. Végzi a háztartás nehéz munkáját, mindezen felül pedig szüli és saját testéből táplálja a holnap munkásait. De míg a munkás a társadalmi termelés forgatagában morzsolja le életét, együtt van társaival, lát, hall, tapasztal, addig a munkásnő idejének túlnyomó részét a sivar otthon köti le, látköre szűk, az életbe való bekapcsolódási lehetőségei minimálisak. Mindezek a körülmények nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy sokkal keservebb legyen a sorsa a proletárférfi sorsánál.

Sokat irtak már és sokat olvashattunk is már a dolgozó nők sorsáról, életéről, bár maguk csak nagyon ritkán világitottak rá saját életükükre. Pedig ezeknek a sorsoknak a figyelemmel

kísérése a gondolkozók előtt nagyon is fontosnak kell lennie, mert az ő sorsuk nélkül magáról az emberi sorsról való ismereteink is hiányosak. Nemrég egy amerikai munkásirónő önéletrajzát olvastam. Ez az irónő a proletársorsból küzdte fel magát és önéletrajzában élesen rávilágít azokra a problémákra, amelyek mellett a társadalom nagy része minden megértés nélkül halad el. A nőkérdés mélységeit tárja fel előttünk és tragikus erővel bizonyítja, hogy a plutokrata-kapitalista társadalom mai formájában a nőkérdésnek, a proletárnő sorskérdésének a lényegét meg lehet ugyan kerülni, de megoldani nem...

Ennek az irónőnek az élete döbbenetesen tragikus. Tömeglakás, nyomortanya, napszámos apa, aki dolgozik és nem bír a nyomorral. Mosónő anyja, aki hajnalról késő estig mások szennyest mossza és szüli a gyermekeket egymásután. Ebben a környezetben nő fel a proletárleány. Nyolc éves korában már teljesen tisztában van azzal, hogy nincs gólyamester. Megtanította erre az egyszobás nyomortanya. Már tizenhat éves, de fogalma sincsen fogkeféről, hálóingről, vetett ágyról. Az anyjával jár mosni. Mindkettőjüknek egy a vágya: az iskola. A leányt huzza a vágy a tudás felé, az anyja izdád és fárad a cél eléréseért. De a kidől idő előtt. Az otthoni nyomor, a szakadatlan szülés és a végnélküli robot megölik benne az életerőt, meghal. Apjánál, aki nem jól bánik vele, nem sokáig marad, mert egyszer, amikor meg akarja verni, szembeszáll vele, aztán elmenekül otthonról...

Hányodik mindenfelé, küzködik, pincérleány lesz, dolgozik éjjel-nappal, de tanul közben szabadon és nem török meg abban a piszkóban sem, csak tanul... Gépirónő lesz, de itt sem áll meg: nappal robotol, éjjel tanul tovább. Az egyetemig küzdi fel magát, tanárnő, majd újságirónő

lesz. Sorstársnőivel összeolvad a nagy kollektivitásban és akinek nevét tegnap senki sem ismeri, ma már embermilliók ismerik, tisztelik: a dolgozó emberi közösség büszkesége lett. Szerelmi élete csak csalódás és szenvedés. A mult mélysége, melyet a szülői házból hozott lelkében, e tekintetben mély nyomokat hagyott benne. A proletárleány életében gunnyá torzul a szerelmi élet, minden romantikájával egyetemben. A szívet, az ő sokat szenvedett szívet már tönkretette a mult, gyermekkorának szomorú multja... Két véglet adódik tehát a dolgozó, a proletárnő útján. Az egyik kiemelkedik és a magasba tör, bár útja ezer szenvedésen és tövisen visz keresztül, el a csúcsig, míg a másik és a sok-sok ezer elvész a mélységben, elnyeli a sötétség, melybe a mai plutokrata-kapitalista társadalmi rend kényszeríti bele a munkásnők ezreit.

Mi tehát a teendő? Nem más, mint a szakadatlan harc, amely harcba bele kell kapcsolódni népközösségünk női szervezeteinek is egy olyan társadalmi rend megteremtéséért, amelyben a dolgozó nő sorsa nem lesz többé szociális probléma és ahol el fog jutni ő is az élet szépségei felé és nem lesz többé közüllünk senki sem arra kényszerítve, hogy a kizsákmányoló kapitalizmus jóvoltából szakadatlanul csak a szenvedés útjait járja. Igaza van Szürke Márta nőtestvéremnek, amikor azt mondja, hogy örösi kötelesség hárul mindannyiunkra és itt elsősorban az erőteljes gyermekvédelmi akció megindítására és állandósítására, intézményesítésére gondol. De ez még mind nem elég. A Magyar Népközösség munkásasszonyai gyermekeinek megmentése érdekében meg kell mozdulnia a magyar nőszövetségeknek is és fel kell rászni az áldozatkészséget száz százalékosan, hogy a kitűzött cél elééréssék és nem csupán alamiznaosztogatásban merüljön ki. A szent cél megvalósításába vetett hittel kell megindítanunk azt az akciót, amely a dolgozó nőtestvéreink felszabadulását is meg fogja hozni, ahol aztán nem lesz többé kín, undor, piszkos és nyomor számukra a szerelem, a gyermek a munka — az élet!...

Vecsernyés László

Történelmi okmányok:

Le kell építeni a bürokráciát

— írta Antonescu tábornok, államvezető 1934-ben

Bucurestből jelentik: Antonescu Ion tábornok, államvezető a közvélemény felvilágosítására szánt közlései során most azokról a költségvetési anomáliákról, illetve azokról a javaslatairól ír, melyeket 1934-ben tett, hogy megelőzze a válságot:

A hadiköltségvetések e sulyos helyzetében két megoldás van, vagy 2 milliárdot költünk a hadseregre, ami lehetetlen, vagy racionálisan használjuk fel a jelenlegi alapokat, amik rendelkezésre állanak.

Leépítjük a bürokráciát és a felesleges elemeket eltávolítjuk.

Az előléptetést nem a protekció fogja vezetni, mint eddig, hanem kizárólag az érdem; a sajtó és a klubok nyomására nem fogunk mindjárt mindenkit a piramis tetejére emelni. A tiszték előléptetése nem történhet, csak az egészséges

kiválasztódás során, mert nem lehet minden tiszt törzstiszt, vagy pláne generális, ahogy azt a protekció és különböző erők eddig tették. A személyzeti költség nem emelkedhet ugrásszerűen 30%-ról 70%-ra, mint ahogy ez sehol nem létezik, ahol egészséges és előrelátó vezetés van, mint igen sok más népnél. Nálunk minden tiszt törzstiszt, vagy akár tábornok akar lenni, — ez azonban meg kell, hogy legyen a vezetők gyengeségén mulik, és minél jobban megmutatkozik a gyengeség, annál erőteljesebbek lesznek az indokolatlan egyéni ambíciók. Lehetetlen — fejezi be Antonescu tábornok 1934 évbéli előterjesztését, — hogy ilyen előléptetési rendszer létezzék, amikor egy kettőre kapitány lesz az alsóbb rangú tisztból és ki tudja, milyen magasrangú a protezsált kapitányokból.

A hármastengely hékét teremt a Távolkeleten

A berlini egyezmény örömet keltett Tokióban és Romában

Berlinből jelentik: A háromhatalmi szerződés aláírása alkalmából a kancellária nagytermének közepén nagy asztal volt, amelyen mikrofon feküdt. Ribbentrop felolvasta a megállapodást, majd az aláírások következtek. Az aláírás ünnepség után Hitler Adolf megjelent az erkélyen és a tömeg lelkesen ünnepelte a Vezért. (Rador.)

Berlinből jelentik: A háromhatalmi szerződés aláírása alkalmából Ribbentrop fogadást ren-

dezett a Kaiserhof-szállodában, amelyen Ciano külügyminiszter, Kurusu japán nagykövet, Serrano Sunner spanyol belügyminiszter, Estunozza berlini spanyol, Speer madridi német, Mackensen római német és Dino Aferri berlini olasz nagykövete, valamint Keitel tábornagy, Himmler birodalmi rendőrminiszter, Lutze, Meissner, Henlein, Tschammer von Osten, Keppler, Lanert, Lutze és még számosan vettek részt. (Rador.)

Ciano gróf üdvözlése Konoye herceghez

Berlinből jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter pénteken este rádióüzenetet küldött Konoye japán miniszterelnöknek és Matsukuo külügyminiszternek:

— Öszinte üdvözlémet küldöm az éter hullámain át a japán kormányának és népnek, abban a történelmi pillanatban, amely megkoronázza a Duce, a Führer és a japán államférfiak munkásságát. Az országaink közötti kötelék ezzel elszakíthatatlanná vált és boldog vagyok, hogy részvehettem a grandiózus terv megvalósításában. Nem feledhetem el, hogy ez alkalommal ne fejezzem ki csodálatomat és nagybecsülésemet a japán nép és annak vezetői irányában, akik Kínában és Mandzsuriában folytatják a harcot Távolkelet felszabadítása érdekében. Az új rend előfutárja és biztos záloga ez az új megállapodás, mely az új rend és a világbéke megteremtését hozza el az emberiségnek — fejezte be rádióüzenetét Ciano olasz külügyminiszter. (Rador.)

A HÁROMHATALMI SZERZŐDÉS MEGSZILÁR-DITOTTA A NÉMET-OROSZ BARÁTSÁGOT

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter kiemelkedő jelentőséget tulajdonít Ribbentrop beszéde ama részének, amelyben Németország és a Szovjet Unió viszonyával foglalkozott.

A német külügyminiszter kijelentése nagy osalódást okoztak azoknak, akik azt hitték, hogy a tíz évre megkötött német-olasz-japán politikai, gazdasági és katonai egyezmény közvetve, vagy közvetlenül a Szovjet ellen irányul.

A helyzet ebben az irányban teljesen tisztázódott — írja az ujság —

Németország és a Szovjet Unió viszonyában semminő változás nem fog bekövetkezni.

A Deutsche Allgemeine Zeitung írja: A tegnap aláírt hármastengely egyezmény nem irányul egyetlen fél ellen sem.

Minden állam, amely úgy érzi, hogy a létrejött egyezményvel azonos célokat folytat, csatlakozhatik a megállapodáshoz. Ennek az egyezménynek a célja, a három világrészben új rend megteremtése.

Ez a rend kiterjed természetesen Afrikára is, mely szervesen egybekapcsolódott az európai élettérrel.

Angliában azt hitték — folytatja az ujság — hogy Németország és Olaszország olyan akciókat kezdeményeztek, amelyek Olaszország ellen irányul. Londonban ezért meglepetéssel fogadták azokat a nem várt fejleményeket, amelyek Németország és Olaszország között a helyzetet még jobban megszilárdították. Az új történelmi jelentőségű elhatározás kizárólag a demokráta államok ellen irányul. Szóval azok ellen, amelyek a régi koroktól rendszerhez ragaszkodnak a legnagyobb csökönységgel.

A NÉMET VEZÉR TÁRGYALÁSA CIANO GRÓFFAL

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér és kancellár Ribbentrop birodalmi külügyminiszter társaságában kiballagatosan fogadta Ciano gróf olasz külügyminisztert, akivel hosszas megbeszélést folytatott. (Rador.)

ÜNNEPELTÉK TOKIÓBAN A TENGEY-HATALMAKAT.

Tokióból jelentik: A háromhatalmi megállapodás hírére különböző kiadványok tudatták a

néppel, mely a főváros uccáin sűrű sorokban hullámzott végig és ünnepelte a tengelyhatalmakat. (Rador.)

KONOYE HERCEG: MEGAKADALYOZZUK A BEKE MEGZAVARASÁT.

Tokióból jelentik: A háromhatalmi szerződésnek Berlinben történt aláírása alkalmából Konoye herceg japán miniszterelnök kiáltványt intézett a japán néphez.

Nagy szenzációt keltett Washingtonban a pénteki nagy esemény

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár a péntek délutáni sajtóértekezleten a pénteken este aláírt háromhatalmi paktumról nem nyilatkozott részletesen, csupán annyit mondott, hogy Berlinben azt hozták nyilvánosságra, amiről az USA úgyszólván tudott már eddig is. Hull kijelentette, hogy

az amerikai kormány álláspontját a most megkötött diplomáciai megegyezés semmi sem módosítja.

A szerződés megkötése egyébként igen nagy szenzációt keltett. Politikai körök tartózkodóak

„Ne legyen második világháború“

Tokióból jelentik: Matsukuo külügyminiszter nyilatkozott a Német Távírási Iroda képviselője előtt és megállapította, hogy

Németország és Olaszország Japán leghűségesebb szövetségesei lesznek.

Az angolok vegyék tudomásul — mondotta a külügyminiszter, — hogy Japán valamikor a leghűségesebb szövetségeseük volt, de ezt a szövetséget most véglegesen elvesztették. A japán népre gyakorolt ha-

Grand Hotel Lafayette

a főváros legjobb és legkényelmesebb szállodája

BUURESTI, Calea Victoriei 11 szám.

Mérsékelt árak

— A legsürgősebb teendőnk — mondja kiáltványában többek között a japán miniszterelnök, hogy a béke zavargóit megakadályozzuk veszedelmes munkájukban. Németország és Olaszország ugyanezen ideálért fáradozik, mint Japán. Eljött az ideje annak, hogy Japánra vár az a hivatás, hogy békét teremtsen Nagyzsziában.

A nagyjelentőségű berlini diplomáciai aktus alkalmából Matsukuo japán külügyminiszter rádióbeszédében ismertette a háromhatalmi szövetség nagy fontosságát. (Rador.)

A BERLINI EGYEZMÉNY NEM IRÁNYUL AZ USA ELLEN.

Tokióból jelentik: A Domei távirati iroda jelenti: A külügyminisztériumban tegnap fogadták a sajtó munkatársait. Egy újságíró kérdést intézett a külügyminiszter megbízottjához,

vajjon a hármastengely egyezmény nem irányul-e Olaszország és az Egyesült Államok ellen.

A külügyminiszter megbízottja kijelentette, hogy a Berlinben aláírt egyezménynek semmi köze sincsen az antikomintern paktumhoz, tehát nem irányulhat Moszkva ellen.

De az egyezmény nem irányul az Unió ellen sem — mondotta — ha az Egyesült Államok nem avatkozik bele Japán ázsiai tevékenységébe.

a nyilatkozattételben. Roosevelt elnök a Fehér Háznál fogadta az újságírókat és odanyilatkozott, hogy miután a megállapodás részleteit még nem ismeri, nem mondhat véleményt. Egyébként az elnök a jövő héten újabb légügyi ellenőrző útra megy.

Newyorkból jelentik: A berlini paktum megkötése bombaként hatott Newyorkban. Az újságok szerint Amerika és Európa között konfliktus kitörésétől tartottak és ehelyett újabb probléma merült fel. A lapok nagyrésze azt a nézetet vallja, hogy az olasz-német-japán paktum Amerika ellen irányul. (Rador.)

tásukat is elvesztették mindörökké a háromhatalmi szerződés megkötése által. Japán most egységesen és elhatározottan áll Németország és Olaszország mellett és

most már csak azt lehetne kívánni, hogy az európai háború ne változzon át második világháborúvá.

Japán csak azt óhajtja, hogy ez a háború korlátozott maradjon és minél előbb végetérjen. (Rador)

Katonai döntéseket von maga után a berlini egyezmény

Berlinből jelentik: Politikai körökben a háromhatalmi szerződéssel kapcsolatban leszögezik, hogy ez óriási katonai hatalmat és erőt képvisel,

amelynek nagy fontossága a jövőben fog igazán megmutatkozni, közös érdek és célkitűzések alapján. Ez a megállapodás nemcsak külpolitikai jellegű, hanem a szociális igazság egyforma megvalósítását célozza, mert egyformán rendet követel mind a három szerződő hatalom a népek között. A katonai szempont nem jelent támadást ugyan, de a háborús uszítók és felelősségnélküli körök figyelmébe irányul, akik a háborút ki akarják terjeszteni és ezt meg is akarják hosszabbítani. Akárki belekarnavatkozni az új európai és nagyzsziai rendbe, amelyet a tengely, illetve Japán teremt meg, a három hatalommal találja magát szemben, amelyek együttesen védik meg érdekeiket. A paktum minden „világszektóron” megakadályozza a zavartelést, miután régen mutatkoznak olyan erők és jelenségek, amelyek Angliát a háború kiterjesztésében és meghosszabbításában segíteni szeretnék, vagy ezt tervezik, a kapitalista érdekek szolgálatában, hazug propaganda révén. Mindezek a körök tudják meg, hogy valahányszor az angol körök és célok érdek-

ben működnek, ezek súlyos határozatokat vonnak maguk után és ugyanakkor

katonai természetű döntéseket is. A háromhatalmi megállapodás a világbéke megteremtésére irányul és ezt bizonyítja az a tény, amely kiemeli a megállapodás 5-ik szakaszában, hogy mind a három szerződő fél viszonya és álláspontja Szovjetországgal kapcsolatban változatlan. A német birodalom e tekintetben a Szovjettel kapcsolatban már régebből meghatározta érdekkörét. (Rador)

A MIKADÓ SZERINT ELTŰNIK A NYUGTALANSÁG ÉS BEKE LESZ

Tokióból jelentik: A mikadó a háromhatalmi egyezmény létrejötte alkalmából a következő legmagasabb rendeletet adta ki:

Nagy kötelesség, hogy lelkiismeretesen éjt napallá téve megvéljük földi jogainkat és elősegítsük azt, hogy minden nép egyetlen nagy családdá váljon. A jelenlegi válságban olyan hangok is hallatszanak, hogy a háború kiterjed és a nyugalom soha nem tér vissza a népek közé. Mi azonban bizunk abban, hogy eltűnik a nyugtalanság minden eleme és visszatér az emberek közé a béke. Ecélből adtam

románnyomnak parancsot, hogy az olasz és német kormányokkal közös érdekeinket szemelőtt tartva, az egyik együttműködési és szövetségi megállapodást a katonai segítségnyújtási egyezményt kössön. Ezzel az érdeklődéssel állapítom meg, hogy ez a célkitűzés sikeresen járt. (Radór)

UNIO MINISZTERTANÁCSA MEGTÁRGYALTA A KÜLPOLITIKAI HELYZETET AZ USA IDEZTE ELŐ A HELYZETET

Washingtonból jelentik: A DNB jelenti, hogy a köztársasági párt szenátor a szenátus külügyi bizottságának tagja, kijelentette, hogy az Egyesült Államok politikája készítette Japánt arra, hogy katonai szövetséget kössön a tengely államaival.

JAPAN NEM ENGED KÍSÉRLETEKET A CSENDES ÓCEÁNON

Tokióból jelentik: A japán sajtó Roosevelt-től azzal a legújabb rendelkezésével foglalkozik, amelyben megtiltotta, hogy Amerikából egyes árucikkeket exportáljanak. A japán lapok leszögezik, hogy Japán minden eleje tornyosuló nehézséggel szembe tud és szembe is fog szállani. Egyes újságok kiemelik, hogy minden angol-amerikai kísérletre, melyet a Csendes-óceánban

**KÖHÖGÉS ELLEN
FAMEL**
SZŐRPÖT MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY

akarnak végrehajtani, kellő választ fog adni a tengely. (Radór.)

MAMOROS ÖRÖM RÓMÁBAN.

Rómából jelentik: Az olasz fővárosban, de egész Itáliában mámoros örömmel fogadták a berlini esemény híreit és egész éjszakán át lelkesen tüntettek a Duce, Ciano és a tengelyhatalmak vezérei, valamint Japán mellett. (Radór.)

Ciano gróf tárgyalása Serranoval

Berlinből jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter a Belvedere-palotában fogadta Serrano spanyol belügyminisztert, akivel másfélórán át tárgyalt. (Radór.)

Fogadtatás a berlini olasz nagykövetségen

Berlinből jelentik a Stefani iroda: Ciano gróf olasz külügyminiszter Serrano spanyol belügyminiszterrel folytatott tanácskozása után az olasz követségre ment, ahol fogadtatáson vett részt,

amelyet Dino Alfieri berlini olasz nagykövét rendezett a tiszteletére. Este Ribbentrop vacsorán látta vendégül az olasz külügyminisztert. (Radór)

Autókaravános expedíció az egykori Kelet Párisába
Riport Iránból, ahol már megkezdte az új világ kialakítását — a gép

A „Neue Zürcher Zeitung”-ban Walter Bosshard, a lap Iránba kiküldött tudósítója folytatja cikksorozatát, a melynek első cikkeit ismertettük már lapunkban. Bosshard most Irán belső területein tett utazásáról számol be. Ügylátszik Irán népének vérebén van az évszázados keleti szokás, hogy semmivel sem kell jönni — kezdi cikkét Bosshard. — Legalább is ezt tapasztaltam már évekket ezelőtt is, amikor évekkel ezelőtt Ázsia belsejébe indultunk. Mosonai utazásom során is hasonló jelenségeket tapasztaltam és éppen úgy, mint annakidején, ezúttal a tevé-, illetőleg most már autókaraván elindulása jelentette a legnagyobb nehézséget. Számítalanszor kintüztük az órákat, amikor „visszatérhetetlenül” el kell indulnia a menetnek, de pármennyire is alaposak voltak az előkészületek, akármennyire is átgondoltunk minden lehetőséget és lehetetlen akadályt, az utolsó pillanatban mindig történt valami, ami néhány órával megint elhalasztotta az indulást. Mintha a sofőr nem akart volna elválni a várostól. Annál nagyobb volt a meglepetésem, hogy mielőtt kikocsmertünk Teheránból, a perzsa sofőr szinte extázisban, égő szemekkel és a rohanás élvezetétől megvadulva, 120 kilométeres tempóban vágatott végig a remek iráni betonutakon...

vesztgelnek. Azelőtt a karavánvezető úgy indította el menetét, hogy lehetőleg estére megérkezzenek valamelyik szerájba, most a micisapkás, kezeslábas ruhába bujtatott perzsa sofőrök legfőképpen néhány órára állanak meg a vendégfogadók mellett, hogy benzint vegyenek föl, vagy megebédeljenek. Az egyik szerájnál találkoztunk egy ilyen tankoló autókaravánnal, majd folytatni utunkat egy kiszáradó sós tó mellett, amelyből lassanként nem marad más vissza, mint félméter magas söréteg — az egykori tó fenekén. Elhagyjuk Khumot, ahol 1928-ban Irán jelenlegi uralkodója véres csatában megtörte az addig oly hatalmas feudális osztály uralmát és

ezzel megnyitotta az utat Irán modernizálódása, az ipari fejlődés és a társadalom hihetetlen iramú átalakulása felé.

Khum után folytatódik az egyhangú kőszivatag és csak néha-néha találkozunk a Siraszóbból, a rózsák városából, továbbá Ispahan, vagy a Perzsa öböl mentén fekvő Bushir felől szembejövő autószerelvényekkel. Az autókaravánokat gépfegyveres csendőrautók kísérik, valóságos „convoy”-ok ezek, amelyeket a gépfegyverek biztosítanak a néhol itt-ott még fölbukkanó országtúli rablótámadók ellen.

A MOHAMEDÁN URALKODÓ OSZTÁLY — ÖTSZÁZ ÉV ELŐTT

Este futunk be Ispahanba, Perzsiának abba a városába, ami egész Ázsiában csak Pekinggel és egész Európában csak Párisal hasonlítható össze. Évszázadokkal ezelőtt ugyanarra az akkori világ egyik központját jelentette, mint Sztambul, a későbbi Konstantinápoly, a mai Isztambul. Ispahan azonban nagyobb volt Sztambulnál, gazdagabb Damaszkusznál, élkelőbb Kairónál és szebb Szamarkandnál. Abbas sah, a perzsa király, aki 1500 végén uralkodott, mindent megélt Ispahan fölvirágztatására és ő halmozta föl ebben a városban azokat a remek építészeti alkotásokat, amelyek most — még ha romokban hevernek is csak egy letűnt kor pompás emlékeit jelentik is — arról beszélnék, hogy Ispahan a középkori mohamedán világ egyik központja volt. Sajnos, az egykori királyi palotából már nem sok maradt meg, mintahogy egész Elő-Ázsiában egyre inkább romokká válnak a romok.

Elő-Ázsia államainak jelenlegi vezetői nem törődnek a multtal, csak a jellel

és ha az ember aziránt érdeklődik — tegye ezt akár Isztambulban, akár Ankarában, Teheránban, Kairóban vagy Ispahanban — hogy miért

engednek pótolhatatlan műkincseket a romlásba hullani, akkor mindenütt ezt a választ kapja:

— A mi feladatunk az, hogy a jövőt munkáljuk és nem az, hogy a multtal törődjünk.

Pedig ez a királyi palota valamikor több négyzetkilométernyi területre terjedt ki és olyan istállók állottak mellette, amelyekben több ezer lovat lehetett elhelyezni. Régi és trópusi növényekből szinte áthatolhatatlanul benőtt kertben még most is rábukkanhatunk az 1500. végéről származó Csehel-Situn-palotára, amelyben Abbas sah a külföldi követeket fogadta. A falakon lassan elmálo festményeket látunk. Ezek a „perzsa napkirály” udvarának életét mutatják be, a középkori Európa követeit teljes díszben, diplomáták fogadásának jeleneteit és — jónéhányat a sah többszáz felesége közül. Ha valaki láthatott a mai időben egy diplomatafogadást és a tapasztaltakat összehasonlítja azokkal a festményekkel, amelyeket ennek a palotának falain talál, akkor arra a benyomásra jut, hogy

a középkori mohamedán világban többszáz évvel ezelőtt sokkal kevésbé voltak körülményesek és fontoskodók az emberek, mint ma.

A szertartás egyszerűbb volt és természetesebb, igaz, hogy a követ nemcsak diplomata volt, hanem egyúttal kereskedő is és a kereskedők szeretnek — akkor különösen szerettek — gyorsan a lényegre térni. Ugyanerről a realizmusról és viszonylagos természetességről tanuszkodnak azok a festmények is, amelyek Perzsa uralkodójának táncünnepeit örökítették meg és amelyek bemutatják azt is, hogy mennyire gondtalan, sőt mennyire üres volt egy mohamedán uralkodó osztály élete. Bezzeg a régi Perzsa parasztjainak, adófizetőinek, a perzsa falvak lakóinak gondokkal terhelt életéről hiába keresünk képeket az előázsiai barokk napkirály palotájának falain...

ISPAHAN PUSZTULÁSA

1772-ben, az afgánok betörése után Ispahan is arra a sorsra került, amely 2000 évvel korábban Persepolist érte. Az afgánok fölgyújtották és kirabolták. Az akkori tűzvész nyomai még most is láthatók a romokon. Az egykori „keleti Páris” ettől a pusztulástól kezdve a jelentéktelenségbe visszacsúszott és ha most van jelentősége, ezt annak köszönheti, hogy

Irán egyik legfontosabb kereskedelmi útvonala mentén fekszik.

Éjszaka kísértélünk a régi várfalakhoz. Telihold világította meg az előttünk elterülő és csak sóstavaktól megszokott csáhár-bagi fensikot, amelynek fehér kövei kísértetiesen világítottak a holdfényben. Körülöttünk leomlott falak, elpusztult paloták, felgyújtott épületek, bedőlt mecsetkupolák a város régi nagyságáról tanuskodnak. Fent ülünk a várfalakon és alattunk

még éjszaka is szinte óránként dübörögnék el a 30—40 teherautóból álló gépkocsikaravánok.

A százkilométeres sebességgel száguldó modern gépek gumibroncsainak sírását, hengereinek dobogását még kilométeres távolságokból is halljuk. És ezek a hangok azt bizonyítják: Iránba is betört a gép, az új kultúrák és új társadalmak előhírnöke, kialakítója és megteremtője...

A német népközösség vezetőjének közlése

Az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy a német nemzetiségű katonakötelesek nem kötelesek bevonulni. Ezzel szemben Schmidt András, a romániai német népközösség vezetője, a következő közleményt bocsátotta ki:

— Nagyszámú kérdésközlésre ezúton közlöm, hogy a katonakötelesek és a katonai előkészítésben részesülők minden behívásnak kötelesek eleget tenni. Minden német néptárs példásan teljesíti katonai kötelezettségét és az állam iránti minden egyéb kötelességét.

Páris az uszítások központja

A francia sajtó hazugságokkal igyekezett leplezni a kegyetlen valóságot. — Még néhány nappal a fegyverletétel előtt is győzelemről írtak a párisi lapok

A német nemzeti szocialista sajtó-szolgálat bizonyos időközökben vaskos rajzot ad ki, amelyben összegyűjti az ellenséges sajtó cikkeit, illetve azok egyes kiszakított részeit, hogy rámutasson annak hazugságaira és szándékosságára. A legutolsó ilyen füzetnek a címe „Hetzentrale Paris” (Páris az uszítások központja) és francia újságkivonatokkal bizonyítja, hogy a háború kitörésétől a tragikus összeomlásig hogyan titkolták el a szerencsétlen francia nép előtt a valóságot és milyen kíméletlenül és gyűlöletteljesen uszítottak Németország ellen. Az itt következő párisi lapszemelvények mindennél többet mondanak:

HOGYAN ÍRTAK A NÉMET-LENGYEL HÁBORÚ IDEJÉN

Hitlerrel nem lehet tárgyalni. Meg kell erősíteni a katonai akciókat és a békére irányuló minden gondolatot el kell vetniük.

(Petit Journal 1939. szeptember 9.)
Daladier a danzigi fecscegének (Hitler) kegyetlen választ adott.

(Jour., szeptember 22.)
Hitler fél a hosszú háborútól és retteg a blokádtól. Ezért úgy beszélt, mint aki nem hátrálhat meg, még kevésbé mehet előre. Beszéde az üldözött ember beszéde volt.

(Paris Soir október 7.)
Érdekes és kissé mulatságos a Havas-ügynökség szeptember 26-iki jelentése a lengyel-német háborúról. Akkor adták ki ezt a jelentést, amikor már Lengyelország felgázva feküdt és a lengyel hadsereg szétszórva menekült.

Francia és somleges katonai megfigyelők, akik tanultak a lengyelországi hadjáratnak, egyöntetűen azt állítják, hogy amikor a lengyel gyalogság megütöközt a német gyalogsággal, mindig a lengyel maradt a győztes. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a német hadsereg nem az, mint ami 1914-ben volt. Ha a német gyalogságot nem támogatják páncélos tankok és repülőgépek, akkor teljesen haszontelen.

Még egy böcs katonai jóslat a Temps 1939. szeptember 25-iki számában:

A német főparancsnokság a nyugati arcvonalon 100—110 hadosztállal és 12 páncélos hadosztály kétszázértékű segítségével kényszerül majd megindítani az offenzívát. 1914-ben 240 hadosztályt vetett harcba a nyugati frontszakaszon. A német hadseregben nagy a hiány tisztelben és altisztekben.

TABOUIS ASSZONY „JÓSLATAI”

A hazugságyártásban különösen kitűnt Genevieve Tabouis asszony, az Ouvre külpolitikai munkatársa, akit a német sajtószolgálat írja a „Toll boszorkánya” néven említ. Tabouis asszony, aki az összeomlás után Amerikába menekült, nem fukarkodott a katonai és külpolitikai jóslatokban. Ime néhány szemelvény cikkeiből:

A német hadsereg vezetői közötték Hitlerrel, hogy Németország helyzete rendkívül súlyosabb válik, ha nem ürít ki sürgősen Lengyelországot és ha nem adja vissza Csehszlovákiának a teljes szabadságot. Hitler azonban nem fogad el senkitől tanácsot. Retteg attól, hogy Németországban polgárháború tör ki.

(Ouvre szeptember 28.)

Hitler megtett minden intézkedést a nyugati fronton megindítandó offenzíva sikertelensége esetére. Nem tekinthető kizártnak, hogy Hitler miniszterével együtt lemond, hogy utána tisztán katonai kormány jöjjön, amely elfogadható békét ajánl fel a szövetségeseknek. Később azután Hitlerék ismét átveszik a hatalmat.

(Ouvre szeptember 28.)

A szövetségesek már megnyerték a háborút, bár még nem tudni, hogy a német fegyverletétel mikor következik be. Hitler helyzete válságos, mert Oroszország kivételével minden szövetségesét elvesztette.

(Ouvre 1940. január 1.)

A brenneri találkozó után, amikor Hitler elhícszult Mussolininál, hosszasan tanácskozott Göringgel és Brauchitsch tábornokkal. A tanácskozások eredményeképpen megállapodtak, hogy sem a nyugati fronton, sem a Balkánon nem kezdenek offenzívába.

(Ouvre március 29.)

A PÁRISI HAZUGSÁG-GYAR TERMÉKEI

Kedvelt témája volt a párisi sajtónak Németország kedvezőtlen belső helyzete. Uglátszik szükség volt a francia népet állandóan dajkamessékkel elringatni, hogy ne tudja meg a valóságot. Érdekesek a lengyelországi kudarc után megjelent cikkek hangja:

Lengyelország kettéosztása nagy elkeseredést keltett nemcsak a német dolgozó osztályok között,

hanem magában a nemzeti szocialista pártban is.

Havas jelentés, 1939. szeptember 23.
Sztalin Lengyelországból az oroszláncrész magának tartotta meg. Oroszország új magatartása kétségbeesésbe kergeti Hitlert.

(Havas jelentés 1939. szept. 23.)

Hitler a belső válságtól való félelmében kénytelen lesz támadást kezdeni a Maginot-vonal ellen. A kísérlet sikertelen marad, ami megrendíti Hitler pozícióját.

(Epoque, 1939. október 3.)

Míg a szövetségesek között a legteljesebb az összhang és az együttműködés, Németország drámai fordulatok előtt áll. A helyzet napról-napra súlyosabb.

(Excelsior 1939. november 20.)

Hitler katonai operációt tervez Elő- és Közép-Ázsiában, hogy az európai kudarcról elterelje a figyelmet. A Führer elégedetlen tábornokaival, akik ellene szegülnek katonai terveiknek.

(Excelsior 1940. február 12.)

NÉHÁNY NAPPAL A KATASZTRÓFA ELŐTT...

Közvetlenül a francia katasztrófa előtt a lelkiismeretlen sajtó hazugságokkal igyekezett a valóságot leplezni. A szerencsétlen francia nép ilyen híreket olvashatott a végzetes júniusi napokban:

Hitler győzelme pyrrhusi győzelem. A német si-

kerek nem dönthetik el a háború sorsát.

(Intransigeant június 1.)
A flandriai visszavonulás nem gyengíti meg Franciaország lelki erejét, sőt ellenkezőleg, még jobban megacélozza azt. A hadsereg ellenálló ereje megnőtt.

(Matin június 1.)
A flandriai csata megtörte a német hadsereg áttörő erejét. A nemzeti szocialista Németország vezetői kénytelenek a hadterveket megváltoztatni. Bármilyen nagy volt a németek reménye a gyors győzelemben, mégis arra kényszerültek, hogy álló frontot vegyenek fel a Sommetől a Rajáig.

(Justice, május 5.)
Hitler sohasem éri el, hogy Franciaország és Anglia széjjelváljanak. Franciaország ellenáll és győzni fog.

(Leon Blum cikkéből a Populaire június 6-iki számában.)

Most már remélhetjük, hogy a hadjárat a mi javunkra dől el.

(Temps június 7.)
A harc könyörtelen lesz, a szövetségesek azonban győzni fognak. A mi sorainkban nem tapasztalható zavar.

(Justice, június 7.)
A francia csapatok a Somme előtt új és hatóságos fegyverekkel harcolnak. A német hadsereg saját tulajdoni operációi morzsolják széjjel.

(Leon Blum írása a Populaire június 10-iki számában.)

Igy írtak a francia lapok néhány nappal a fegyverletétel előtt, amikor már egész Európa tudta a kegyetlen valóságot. Izgattak, uszítottak Németország ellen, lebecsülték annak haderejét, kigunyolták vezetőit, miközben végzetes rövidlátásukban nem látták, hogy feltartóztatlanul rohannak a katasztrófa felé...

Minisztertanács foglalkozott a zsidó kézben levő falusi földbirtokok kisajátításával

Bucurestiből jelentik: Szeptember 27-én délután 4 órakor minisztertanács kezdődött Antonescu Ion államvezető elnöklése alatt. Résztvettek Sima Horia, Antonescu Mihai, Sturdza, Leon, Crețianu, Petrovicescu és Dragomir N. miniszterek. Megvitatták a külpolitikai helyzetet, a menekültek kérdését, a zsidó falusi birtokok kártalanítás ellenében történő kisajátítását és különböző kormányzati kérdéseket. A minisztertanács este 6 óra 30 perckor ért véget. (Rador.)

Az államvezető kiáltványa a román nőkhöz

A román nő nem lehet más, csak asszony, anya, nagyszülő

Egyetlen luxus létezik: az áldozatkétség. — Es egyetlen út: a becsület „A házásélelben soha rossz példát ne mutassatok”

Bucurestiből jelentik: Antonescu Ion tábornok miniszterelnök, államvezető a következő kiáltványt intézte a román nőkhöz.

Bárhol élő román nők!

Ebben az új életben, melyet hazánknak biztosítani akarok, gondolatom feleték száll, segítségére van szükségem és tudom, hogy segíteni is fogtok nekem. A legionárius nemzeti állam alapja a család és benneteket kérlek arra, hogy

Ti legyetek ennek a családnak alappillérei. Számosan kerültek irodákba, foglalkozási ágakba, de sőt kaszinókba, kártyaszobák mellé és luxuriózus életvitelbe. Ez nagyon helytelen és káros. Egyesek olyan munkát végeznek, mely a férfiak feladata, másokat pedig a súlyos idők odasodortak, hogy enyhülést vagy feledést keresen bármilyen legyen is annak módja. Menekültetek az élet súlyossága elől — ami nem helyénvaló.

Az országban többé nem ismétlődhetnek meg olyan idők, melyek letűntek. Csak a családban és a családdal lehet igazi élet; itt veszi körül szeretet és megértés az új román férfit, melynek az életben künn harcosnak kell lennie, ám otthon igaz otthon kell találnia.

Ez a Ti feladatotok. A gyermekekkel meg kell értetni, hogy a harcot majd ott kell folytatni, ahol atyja abba hagyta, a gyermek helyes útra térítése a Ti dolgotok. Egyetlen luxus létezik: és ez az áldozatkétség, egyetlen út: ez a becsület.

A román nő nem lehet más csak: asszony, anya és nagynya: ez Antonescu tábornok üzenete a román nőkhöz.

Gyermekekkel szemben három feladatotok van: 1. a nevelés, 2. a társadalmi segélynyújtás irányában való oktatás és 3. a határok megvéde-

se szentségének beleplántálása gyermekeitekbe.

Másra gondolni nem lehet, akár szegény, akár gazdag, szép vagy csunya, tehetséges, vagy kevésbé az a gyermeketek. Becsültes legyen, tisztelje az Istent és szent templomait, tisztelje és ápolja őseink emlékét és atyáink sirhanthait: mert

nincs olyan erő, mely az Istenbe vetett hitet legyőzheti.

A halottak és azok sirjainak tisztelése a föld szeretetét hozza magával, ha pedig bármilyen nyelveket is beszél, a román nyelv legyen számára az igazi szentség. Szeresse és tisztelje a munkát, amely nélkül nem lehet élni. Ti pedig a házásélelben soha rossz példát ne mutassatok a gyermek előtt,

mert a szülők közötti harc soha el nem muló hatást gyakorol a zseme gyermekei lélekre. Minden a család és ezt semmi és senki nem helyettesítheti.

Ami a társadalmi segélynyújtást illeti, — jól tudjátok, hogy az ország testének megconszultásával ezek és ezek váltak hajléktalanná, kiknek mindent elől kell kezdeniük. A legionárius segélymozgalom keretében mindent átölelő szeretettel kell résztvennetek. A fájdalomból mindenkinek ki kell részét venni áldozatkétséggel.

A határok védelme egyik legszentebb kötelesség, gyermek, szülő számára egyaránt. Meg kell mutatni az egész világnak elhivatottságunkat és jogunkat az élethez.

Igy szervekdedjetelek és várom, hogy hosszú oszlopokban meneteljetelek a férfiak között. Ti nagy reményeink a lelkiismeretesség és kötelesség ismerés szent tüzeiben — Ti a legionarista Románia asszonyai...

Bucuresti, szeptember 28.

Antonescu Ion

Öt perc időszerű irodalmi:

Indokina

A német-olasz-japán katonai egyezmény megkötése és a francia-gyarmat Indokina, Japán által folyamatban levő megszállása szorosan összefüggnek egymással és azt bizonyítják, hogy az európai tengelyhatalmak távolkeleti ügyekben teljes szabadságot adtak ázsiai szövetségeseiknek. A japán hadsereg és a tengerészet osztagai Indokina belseje felé vonulnak, miután a Haroiban folytatott japán-francia tárgyalásokon a franciákkal sikerült megegyezniük. A japán katonaság bevonulása eleinte nem ment simán és egyes helyeken összecsúszások voltak a japán és az Indokínát megszállva tartó francia csapatok között, ezek azonban már elsimultak. Japán magyarázat szerint a francia gyarmatbirtok elfoglalására azért volt szükség, hogy megakadályozzák a Csank-Kai-Seknek irányuló további fegyverszállítást, amit Kína barátai Indokínán keresztül végeztek.

Az indokínai lépés a délkelet-ázsiai francia gyarmat felé irányította a világ érdeklődését, annál is inkább, mert annak Japán által történt megszállása a hatalmas francia gyarmatbirodalom felbomlásának első állomását jelenti. Lássuk, mi az, amit Franciaország veszített, a katonai szempontból meghosszabbodott tengelyi ázsiai hatalma pedig nyert az indokínai változással.

Ázsia gyöngye — ahogy Indokínát nevezik — a Kínától délre, Sziam mellett elterülő tengerparti sávot öt kis államból áll: Kokinkina gyarmat, Annam császárság, Kambodzsza császárság, Laosz védnökség és Tonkin védnökség. Az öt államrészek közös kormányzója van. Az országok lakói különböző törzsekből tevődnek össze, akik kínai nyelvjárástokat beszélnek, vallásuk pedig a kínai buddhizmus és irásuk is a kínai íráshoz hasonló. Hegyi lakói vadászattól élnek, a sík vidék lakói pedig földműveléssel foglalkoznak. Indokina a világ rizsének 6 százalékát termeli, de emellett jelentős kiterjedésű gyapot és gumültévények is vannak. Az ország tynyomó része szinte átláthatatlan őserdővel van borítva. A rizs mellett exotikus fákat exportál és jelentős az ónkivitel is. Gazdag kőszéntelepek, wolfram-, cink-, arany- és ónbányái vannak, selyempipara fejlett. Indokina gazdasági jelentősége külkereskedelmi számadataiból tűnik ki. Tíz évvel ezelőtt az Indokínából exportált áruk értéke 43 millió frankot tett ki, vagyis az összes francia gyarmatok között a második helyen állt.

A franciák természetesen sokat dolgoztak, hogy Indokina gazdaságait iparuk számára hasznosítsák. Uralmuk alatt 3000 kilométernyi vasútvonalat, 8000 km. műutat építettek és 18.000 km. hosszúságú telefon és távri hálózatot létesítettek. Indokina ipara fejletlen. Part lakói halászáttal foglalkoznak, a kereskedelem a kínaiakkal tartja a kezükben. Az ország nagyobb városai: Szaigon, Hanoi, Angkor és Haifong. Indokina francia meghódítása nem ment könnyen, az öt tartomány legizása 25 évig tartott s a nehéz harcokban a francia idegenlégió katonái bőven ortották véréüket. Először a legdélibb tartományt, Kokinkínát foglalták el (1858-67) s tulajdonképpen csak ez szerepe, mint meghódított gyarmat, a többi tartományok csak francia protektorátus alatt allanak. Lényegében azonban ezek is francia gyarmatokká lettek és 1887-ben mai elnevezése alatt egyesítették az öt tartományt. A kormányzó listét többek között Doumer, Sarraut és Reynaud töltötte be.

Folyói a Mokong és a Vörös folyó.

Indokína japán megszállása új sztratégiai helyzetet teremt Délkelet-Ázsiában. Indokina ugyanis mélyen belenyúlik a maláj szigetvilágba, ahol az Egyesült Államoknak nélkülözhetetlen gumi ültetvények terülnek el s az angol imperium részére oly fontos hollandindiai petróleum-mezők. Eppen ezért nagyon valószínű, hogy az USA nem nézi tétlenül, az újabb japán lépést. Az elmúlt néven hosszabb tárgyalások folytak Hull amerikai külügyminiszter és Lothian angol nagykövet között és szó van arról, hogy az Egyesült Államok hajóhada külön jogokat kap a szingapurei kikötőben. A Corriere della Sera jelentése szerint Anglia felajánlja Amerikának a csendes-óceáni a szingapurei támaszpontokat. Washingtonban most arra is számítanak, hogy rövidesen Hollandia megszállására kerül sor.

Kérdés, hogy az USA meddig túri a japán terjeszkedést és mikor avatkozik bele a háborúba?

Ös. zeállította Bahuczay György

Tíz év alatt 390 miniszter és 213 államtitkár működött az országban

1930-1940 között 25 miniszterelnöke volt Romániának

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség hivatalosan közli: Az utóbbi 10 év alatt, 1930 és 1940 között 25 különböző miniszterelnök, 5 helyettes miniszterelnök, 61 miniszter és 31 államtitkár váltakozott. Ez a folytonosság teljes hiányára mutat rá és szinte inflációt teremtett a tárcákban.

A következő új minisztériumokat alapították: 1932 január 1-én a sajtó és propaganda államtitkárságot, ugyanezen év július 19-én a légi és tengerészeti államtitkárságot, 1934 április 29-én a hadfelszerelési minisztériumot, 1936 november 12-én a légi és tengerészeti minisztériumot, A szövetségi minisztériumot 1936 február 10-én, a hadianyag minisztériumot ugyanev október 14-én, az állami leltár minisztériumot szeptember 28-án, míg egy évvel később, október 12-én a közrendészeti minisztériumot. Ez övben a külkereskedelmi, nemzetgazdaság egységsítési és a kiirtási területek minisztériumát, valamint a bányakihasználási és állambiztonsági államtitkárságot létesítették. Ugyancsak 10 év alatt megszűntek a külkereskedelmi, közrendészeti és hadfelszerelési minisztériumok.

A legjellegzetesebb statisztika, hogy 1930 és 1940 között az igazságügyminisztériumban 27 mi-

niszter, 5 államtitkár, a belügyminisztériumban 24 miniszter, 40 államtitkár, a közlekedésügyi minisztériumban 27 miniszter, 2 államtitkár, a külügyminisztériumban 24 miniszter, 11 államtitkár, a földművelésügyi minisztériumban 25 miniszter, 29 államtitkár volt. A ipar-és kereskedelemügyben 29 miniszter, 11 államtitkár, a közoktatásügyben 27 miniszter és 19 államtitkár, a kultuszügyben 17 miniszter és 4 államtitkár, a pénzügyben 23 és 15, a munkaügynél 26 és 12, a közegészségnél 11 és 4, a hadügynél 30 és 10, a tengerésznél 12 és 13, a hadfelszerelésnél 4 és 2, a sajtópropagandánál 5 miniszter és 2 államtitkár, a hadianyagnál 6 miniszter, a szövetségiügynél 3 miniszter, az állami leltárnál 4 miniszter, míg a közrendészetről 1 és a külkereskedelemlnél 4 miniszter volt 10 év alatt.

Igy a különböző tárcáknál 1930-tól 1940-ig 390 miniszter és 213 államtitkár működött. A nagyvezérkarnál 9 tábornok állott az élen. Ezzel szemben a nemzeti szocialista Németországban és a fasiszta Olaszországban az állandóság és a folytonosság, a célkitűzések komolysága biztosította az ország létét, Romániát pedig ezek az események juttatták oda, ahová a súlyos események vezették. (Rador.)

Nem lesznek újabb behívások Nagy fontosságú értekezlet a nagyvezérkarnál

Bucurestiből jelentik: Antonescu Ion tábornok rendes heti összejövetelt tartott a nagyvezérkarban. Az államvezető itt utasításokat adott a különböző kérdésekben. A költségvetés kérdésében megállapította, hogy ami a lehetőségek keretein túlhalad, az nem egészséges és életképes. Kifejtette, hogy szükséges egy közigazgatási és haditengerészeti államtitkárság megszerzése, azonkívül megállapította, hogy a jövőben nem lehet a közigazgatás és az ellenőrzés egy kézben ellenőrző hatóságok csak a hadügyminisztertől függhetnek. Hadügyi államtitkárrá az egységsítés céljaira Ilie Stefan tábornokot nevezték ki.

A katonai attasék tekintetében a megtakarítás szempontjait tartják szem előtt és így megszüntetik a berni és washingtoni attasékat, Párisban csak egy attasé és egy államtitkár működhet, Londonban egy tengerészeti attasé és egy titkár, míg Rómában Corbeau ezredes lett katonai attasé. Intézkedés történt a visszaélések megszüntetésére és a bűnösök szigorú büntetésben részesülnek.

Elhatározták, hogy mindazokat, akik rendelkezést adtak fel a hadsereg nevében, magánvállalatoknak és később ezen vállalatok igazgatósági tagjai lettek, felelősségre vonják és az ál-

lamvagyonnak okozott kárt teljes mértékben vissza kell szolgáltatni.

A hadkiegészítő parancsnokságoknál a jövőben csak a szükséges tisztek működhetnek és megszüntetik a feleslegesnek mutatkozott territorialis egységeket. A katonai építkezések tekintetében minden ilyen természetű ügy a közmunkaiügyi miniszter hatáskörébe kerül, egyes szerződéseket revidálni és megsemmisítenek.

A nagyvezérkar megszervezését illetőleg, szárazföldi, tengerészeti és légügyi szekciók lesznek, a technikai problémákat specialisták végzik, a mozgósítási, kiképzési és hadművelési kérdésekben a nagyvezérkar dönt. Olyan parancsnokságokat, melyek a háborúban nem használhatók, a békében sem létezhetnek. Tanulmányozzák a helybenmozgósítás és a munkára való mozgósítás kérdését.

A leszerelés tekintetében elhatározták, hogy semmi újabb koncentráció nem történik, de azt fokozatosan lehet csak keresztül vinni az állam biztonsága szempontjai szerint.

A rekvirálásokat is nagy mértékben csökkentik.

Végül elhatározták, hogy „feljelentési iródat” létesítenek, azonban csak komoly megalapozott feljelentéseket vesznek figyelembe.

Közös őszi tárlaton mutatkoznak be a román művészek

Bucurestiből jelentik: Antonescu Ion tábornok államvezetői törvényrendeletet írt alá, amely módosítja a plasztikai művészet támogatásáról hozott régebbi törvényt és egyes rendelkezéseket megszünteti. Az új rendelet értelmében a nemzetnevelésügyi, művészeti és kultuszminisztérium őszi kiállítási szalont létesít, amely minden év októberében és novemberében lesz nyitva és itt mutatják be a román művészek kollektív kiállítását. A kiállítási szalont megszerzésével kapcsolatban minden évben zsűri ül össze, amelyben helyet foglal a minisztérium egyik vezérigazgatója, mint elnök, három festő, rajzoló és gravőrművész, akiket a legnevesebb művészek közül választanak ki. (Rador)

ben lesz nyitva és itt mutatják be a román művészek kollektív kiállítását. A kiállítási szalont megszerzésével kapcsolatban minden évben zsűri ül össze, amelyben helyet foglal a minisztérium egyik vezérigazgatója, mint elnök, három festő, rajzoló és gravőrművész, akiket a legnevesebb művészek közül választanak ki. (Rador)

Szigorúan be kell tartani a zavartalan közlekedést biztosító rendelkezéseket

Bucurestiből jelentik: Antonescu Ion tábornok, államvezető a következő határozatot hozta: Tekintettel arra, hogy a fővárosban és az országutakon a közlekedés nem történik a forgalmi szabályok figyelembevételével, az államvezető elhatározta egy közlekedési rendőrség felállítását. A péspóstit csendőrség lesz hivatott arra, hogy őrködjék a közlekedési rendelkezések betartásán. Azonkívül ellenőrizni kell a városok közlekedésügyi hatóságait is, hogy köte-

lességüket minél hibetlenebb teljesítsék és mindenki számára kötelezővé tegyék a forgalmi szabályok tiszteletben tartását. Végül úgy kell irányítani a közlekedést, hogy az állatok által vontatott forgalmi eszközök csak ott közlekedjenek, ahol nincsen villamos. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter a belügyminiszterrel együttesen minél hamarabb érvényt szerezzen ennek a rendelkezésnek. (Rador.)

TOM ÖNGYILKOSSÁGA

Irtá: GELLÉRT LÁSZLÓ

Tom Hard már nem is kesergett. Végleg leszámolt mindennel. Számadást adott önmagának sikerületlen élete minden fájdalmas mozzanatáról. Most már tökéletesen mindegy volt, hogy szerencsétlenül töltötte huszonnyolc éves földi pályafutását. Egy kis gúnnyal gondolt végződött terveinek, elgondolásainak sokaságára. Állása természetesen nem volt. Mérnöki diplomája éppen olyan érintetlenül pihent ki nem fizetett szobájában, mint amikor a rektor ünnepélyesen átnyújtotta neki a sokat jelentő iratot.

Egy órával előbb határozta el magát. Ödöngött a zajos, csillogó uccákon és unalmában az újságplakátokat tanulmányozta. Az egyikről hatalmas betűk adt rikoltották, hogy Newyorkban az idén újra emelkedett az öngyilkosok száma: bővebbet a „Newyork Herald” ötödik oldalán. Tom ekkor ráeszmélt, hogy neki is öngyilkosnak kell lennie. Nem volt senkije, a dolog nem járt felelősséggel.

Három perc gondolkodási időt adott magának. Igen, vagy nem? Félóra múlva döntött: igen! Arról egyelőre nem határozott, hogy milyen módon óhajt megválni az életétől. Egy világvárosban dúskálni lehet a legválogatottabb öngyilkossági módokban. Legkényelmesebb, ha felmegy valamelyik felhőkarcoló ötödik emeletére és onnan csendesen, zajtalanul leugrik.

Miután mindent elhatározta, Tom úgy vélte, hogy szerencsétlen életének legalább utolsó napját illene pompásan eltölteni. Botányokat fog csapni, élvezni az utolsó napot, azután jöhet az emelet.

Esteledett. Egy ragyogó éterem előtt haladt el. Hirtelen megérezte, hogy éhes. Zsebébe nyúlt. Kiderült, hogy húsz cent a vagyona. Belepélt, helyet foglalt az egyik asztalnál és étlapot kért. Rövid félóra alatt nyolc dollár értékű étel és italneműt fogyasztott. Minél magasabbnak érezte a számlát, annál józtabban evett. Végül is maghához intette a főpincért. Az titokzatosan mosolygott, elment, majd a tulajdonossal jött vissza. Tom, mint egy gyerek, úgy örült annak, hogy rövidesen kirugják.

A tulaj kezét fogott Tommal, azután egy kis beszédet mondott:

— Uram! Ismeretlenül gratulálok önnek, aki a kiszámíthatatlan sors következtében, étermünk százszázadik vendége... Korábbi elhatározásunk alapján ennek a vendégnek száz dollárral és egy tiszteletvacsorával kedveskedünk. Még egyszer gratulálok.

A pincérek éljeneztek, a zenekar tuszt húzott, Tom pedig szédülten támolygott ki az uccára, tele gyomorral és száz dollárral. De mindez nem változtatott elhatározásán. Tele pénztárcáját háromszor is elejtette készakarva. A járókelők háromszor utanaszaladtak és visszaadták neki.

Elkeseredetten bement egy játékklubba. Vesztési szerett volna! Egy óra múlva a vérmesebb játékosok egyesült erővel kidobták. Nem voltak képesek elviselni, hogy egy elkeseredett alak elnyerje a pénzüket.

Tom megigazította nyakkendőjét és összehajlította a pénzt. Pontosan 6452 dollárja volt. Mégsem tágitott! Végzetlenül szerencsétlenség érezte magát és jobban vágyódott az öngyilkosságra, mint valaha.

— De legalább az utolsó estémét jól akarom tölteni — dühöngte szakadatlanul és beült egy taxiba. Két perc múlva egy hatalmas magángépkocsi roncsolta szíjjel Tom autóját. Neki — dühöngött is magában — semmi baja sem lett. Ellenben a gázoló kocsi vezetője — valami dűsgazdag közéleti előkelőség — ezer-ezer dollár fájdalom, de főleg hallgatási díjat nyújtott át Tomnak és a taxisoffornak, aztán eltűnt az éjszakában.

Az öngyilkosjelölt átkozta a sorsot és bértét az egyik mérgező drága lokálba. A legerősebb és legfantasztikusabb italokat rendelte és kezdte rőszaszímben látni a világot. Rájött arra, hogy milyen kellemes az élete, amióta nem törődik vele. Hajnalfélé az asztalához telepedett egy imbolgyó járási, szelíd mosolyú úriember. Bemutatkozott. Kiderült, hogy Oliver Pale-lel, a legkeresztettségű newyorki építész-mérnökkel azonos. Beszédbe elegyedtek. Tom tudára adta mr. Pale-nek, hogy ő is mérnök lenne. Különféle cocc-talék hatására, hirtelen olyan vad építészeti terveket gyártott, amelyekért örökre elvettek volna a diplomáját. Mr. Pale-nek előbb az égnek meredt minden hajszála, de aztán lelkesülten felkiáltott:

— Mr. Hard! Néhány nap múlva Európába utazom. Tüvé tettem egész Newyorkot, hogy

olyan embert találjak, akire nyugodtan rábízhatom az irodámat. Ön az én emberem! Holnapután jelentkezék nálam. Itt a címem!

Tom a legutóbbi események hatása alatt nem is csodálkozott azon, hogy mr. Pale egy 10.000 dolláros csekket nyújtott át neki. Hajnali öt óra lehetett, amikor érzékeny búcsúzkodással után elváltak egymástól.

Tom egyedül maradt. Leült a járdára és zokogva nézegette egyre növekvő vagyonát, amely immár 17.200 dollárra rugott. Félhatkor, kissé bizonytalanul, elindult emeletet keresni. Egyelőre nem volt szerencséje. Az első hat palotának még nem volt nyitva a kapuja. Hetedszerre sikerült nyitott kaput találnia, nagy elhatározottsággal el is indult a lépcsőn, de az első emeleten váratlan akadályba ütközött. Sehol sem találta meg a második emeletre vezető lépcsőt. Kérdőzködni nem mert, hát szegyzenszmrre, visszakullogott.

Tom azonban karakán legény volt. Három újabb zárt palota után, végre siker koronázta törekvéseit. Fenn volt az ötödik emeleten. Mikor lenézett a mélységbe, megborzongott. Először villant át az agyán, hogy talán kár lenne, ha meghalna. De elhessegette magától ezeket a gondolatokat, hiszen ügysem érdemes élni. Az utolsó nap szerencse-sorozata nem más, mint játékos délibáb, amely büvkörébe vonja a hiszekegyeket, hogy másnap a csalódás annál keservebb legyen.

Tom megigazította a nyakkendőjét, levette a kabátját és átadta magát a korlátan. A harmadik emeleten a nadrágtartójánál fogva fennakadt egy kiálló vasrúdban. A kétemeletnyi zuhanásból származó ájulás nyomban megszűnt és helyet adott az életösztönnek. Tom ég és föld között lebegve, kétségbeesetten ordított segítségért. Közben úgy ficánkolt, mint a szárazra vetett hal.

Az ablakok kinyitlakt, a palota lakói összeszaladtak és szájátva bámulták a torkaszakadtából kiálló alakra. Miközben kiszabadították

kényelmetlen helyzetéből, az egyik ablakból véget nem érő hahotázás hallatszott.

Az öngyilkos jelölt még sápadt volt és magában legálább tiznetötször örökre lemondott az ilyen végetes lett végrehajtásáról, amikor egy irattáskás, szikár fiatalember lépett elébe.

— Bernard Space vagyok — mutatkozott be, — Sam Tinker, az amerikai dugóhúzó- király magátitkára. Uram! Önt kivételes szerencse érte azonfelül, hogy nem zuhant három emelettel lejjebb. Mr. Tinker ugyanis meglátta, amint kétségbeesetten fickándozott és — ne vegye rossz néven — förtelmesen ordított. Mindezen annyira felderült, hogy harsogó hahotázásban tört ki. Uram! Az amerikai dugóhúzó- király négy esztendő óta nem volt képes nevetni. Ön megnevetette. Kívánjon ezért magának jutalmul bármilyen nagy összeget!

Tom, miközben fotoriporterek rohanták meg, szerényen válaszolt:

— Száz. (Száz dollárra gondolt.)

A titkár, aki leginkább ezreszekben gondolkozott, soknak találta:

— Nem gondolja, hogy százezer dollár kissé drága honorárium? Elégedjék meg húszezzerrel...

Tom mentegetőzni akart, amikor az egyik ablakból fudokió kacagás közben leszólt a dugóhúzó király:

— Adhat neki egészen nyugodtan, negyvenet is!

És hahotázott tovább kegyetlenül...

Délre izgalmas tudósítások jelentek meg az öngyilkossági kísérletről. Tom lett egyszerre a legerdekesebb férfiú Newyorkban. Fimkörökben kisütötték, hogy a profilja Clark Gable-re emlékeztet, két folyóirat pedig felkérte életrajzána megírására. Előleg: a 5000 dollár. Délután az egyik nagy filmgyár newyorki kirendeltségének atuján, közel 80.000 dollárral a zsebében, szaguldott Tom ahhoz a palotához, ahol a szerencsés öngyilkosság lezajlott. Volt az autón két operátor, néhány kisegítő munkás, akik a filmhíradó részére akarták újrajátszatni és megörökíteni a vasrúdon élet-halál között lebegő Tom Hardot.

Mikor a kapu elé érkeztek, meglepődve vették észre, hogy a palota homlokzatán gyászlobogó leng és az irattáskás titkár, talpig feketében, fontoskodva jár fel és alá.

A gyászlobogó a dugóhúzó- király halálát jelentette. Még délelőtt megütötte a guta...

Málta lakosságának leghőbb vágya az Angliától való elszakadás

Az utóbbi időben hozzászóltunk ahhoz, hogy Máltát pusztán egy, a tengeri és légerők szempontjából fontos stratégiai pontnak tekintsük. Olaszország számára azonban Málta megszerzése ezenkívül egy elnyomott olasz néptöredék felszabadítását jelenti. Anglia ugyanis, a Máltának nevezett három sziget olasz lakóival szemben kezdettől fogva következetesen elnyomó politikát folytatott.

Málta Kr. e. 216-tól Kr. u. 870-ig Róma fennhatósága alá tartozott, amikor is az arabok hódították meg. Az arabok elűzése után csekély számú, rómaiakból és arabokból álló keverék lakosság maradt a szigeteken és ezeket ettől kezdve Sziciliából gyarmatosították. Kétségtelen tehát, hogy a máltaiak olasz eredetűek, akik egy olasz nyelvjárást beszélnek, amelyet ma már az olasz irodalmi nyelv mindjobban háttérbe szorít. Málta néhány évszázadig Sziciliához tartozott.

A nepoleoni háborúk idején az angol flotta birtokába kerítette a három szigetet, melyeket a mai napig is hatalmában tart. Málta ugyanolyan közigazgatást kapott, mint a többi angol koronagyarmat általában. A lakosság politikai jogai nem igen voltak, mindazonáltal elég szerencsés körülmények között éltek, mert az angolok nem sokat törődtek velük. Málta 230.000 lakosa közül 10.000-re rug az angolok száma, akik még ma is csökönően elzárkóznak a szigetek ősiaként. Az angolok egy ideig eltűrték az iskolákban és a hivatalokban az olasz nyelvet, de amikor a mult század vége felé a máltaiak körében az olasz nemzeti érzés mindjobban megerősödött, elnyomó intézkedésekhez folyamodtak. Az angolosítási politika eszköze egy Mister Strickland nevű angol lett, aki anyai részről máltai eredetű volt s akit később „érdemeiért” a lordi rangra emeltek. 1881-ben erendelték, hogy a közép- és a felsőbb iskolákban ezután nem olasz, hanem angol nyelven folyjon a tanítás. 1901-ben Chamberlain angol gyarmatügyi miniszter kijelentette, hogy 15 éven belül az olaszok minden nyomának

el kell tűnni Máltáról. Anglia csak a katonai és külpolitikai ügyek intézését tartotta fenn a maga számára. Egy képviselőház és egy szenátus alapítására is sor került, igaz, hogy ugyanakkor Lord Strickland, aki most a jó máltai hazafi szerepét játszotta, egy angolbarát pártot is alapított. Munkájában az angol font, a gazdasági nyomás (Máltában egy negyzetkilométerre 650 ember esik) és megtevesztő jelszavak voltak segítségére. Mindennek ellenére csak 1927-ben sikerült neki az olaszérmény nemzeti pártot a választásoknál csekély többséggel legyőzni. Ekkor azután könyörtelen harc indult meg minden ellen, ami olasz volt. Az uccák angol neveket kaptak, az olasz emléktáblákat eltávolították és az olasz nyelvet mindenütt száműzték a nyilvános életből. A megtevesztett lakosság elkeseredése odáig fokozódott, hogy merényletet kíséreltek meg Lord Strickland ellen. A Málta szabadságát biztosító alkotmányt néhány év múlva önkényesen eltörölték, mert különben az új választásoknál Strickland pártja csufos kudarcot vallott volna.

A máltai nemzeti párt azon követelését, hogy az 1921-i alkotmányt állítsák vissza, angol részről ismerteiben visszautasították. A háború kitörésekor Málta polgárságával szemben az angolok egyre jobban erősödő rendőrruralmat vezettek be s a máltaiak kulturális és politikai vezéreit, amennyiben azoknak nem sikerült Itáliába menekülni, bebörtönzték és a kikötői csőcselékből kiválogatott, megfizetett elemekkel angolbarát tüntetéseket rendeztek. A máltaiak természetesen, akik alig várják, hogy az olaszok felszabadítsák őket, igen hidegen fogadták ezeket a tüntetéseket.

Tekintettel arra a körülményre, hogy Anglia az olasz tengeri és légi erők támadásai következtében mind jobban kiszorul a Földközi-tengerből, a máltaiak hő vágya: az Angliától való elszakadás és az Olaszorszához való csatlakozás rohamosan közeledik a megvalósuláshoz.

A JÓZAN FRANCIA POLGÁR PÉLDÁS RAGASZKODÁSSAL VISELTETIK CSALÁDJÁ IRÁNT

Irta: AUBERMANN PÉTER

Aki a francia családokat a könnyű fajsúlyú színművekből ismeri, talán abban a tévedésben leledzik, hogy a modern társadalmi osztály háromszög-eselettel az egész francia népre is vonatkoznak. Pedig nem így van. A józan gondolkodású francia példás ragaszkodással viseltetik családjá iránt. Aki az említett színpadi klisék ellentétét képét akarja látni, az menjen el egy nyári vasárnapon a Bois-de-Boulogne-ba, vagy a Saint-Germain-i erdőbe. Százszor is ugyanazzal a jelenettel fog találkozni: Apa, anya és gyermekek az útszéli poros fűben guggolnak az enni-valóval telerakott asztalterítő körül. Az egész család patriarchális módon lakmározik és ebből derekasan kiveszi részét a kutya és a macska is. Utána az öregek elheverésnek a fűben, egyet szundítanak, a gyerekek pedig labdázanak. Ha több férfi kerül össze, rendszerint politikára terelődik a beszéd fonala és ebből gyakran har-

sány, fergeteges vita is támad. Hevesen gesztikulálnak, türelmetlenül kikapkodják egymás szájából a szót, de mire szedelőzködni kell, addigra lecsillapul a felkavart vihar és a család belétek visszatér otthonába.

IGEN GYAKORI A VADHÁZASSÁG

A családdal való törődés nem jelenti egy szerszmind a tűzpróbás, koporsózártáig való hűséget. Az a férfi, aki többször eltántorodik, ne számítson arra, hogy a felesége örökké Penelope szerepére fogja magát kárhoztatni. A hűtlen férfiak tehát hasonló megtorlásban részesülnek. A felszarvazott férjeket gúnyosan „coiu“-nek nevezik. Népinepéleken nem egy dalnak ő a refrénje. Gyakori a franciáknál a vadházasság. Adójogiilag a „compagne“ eddig talán jobb helyzetben volt, mint a törvényes feleség. A proletároknál szokásos idővel a törvénytelen házasságból származó gyermeket törvényesíteni

A barátság könnyen felbomlik

Általában a franciáknál könnyen szokott az érzelmi barátság keletkezni, de éppen olyan könnyen fel is bomlik. Egy-egy szakítás szenvedélyes jelenetekkel végződik, vagy fergeteges botrányban tör ki. Nem ritkák a tettegességek és a gyilkos bosszúk sem. Ezeket az eseteket a bíróság feltűnő enyhességgel szokta kezelni.

Franciaország legutóbbi veresége előtt több millió nő kénytelen volt elhagyni a családi tűzhelyet és munkát vállalni az üzemekben, meg a hivatalokban. Az ilyen módon felügyelet nélkül maradt gyermekek számára számos napközi otthon létesült. Vallásos nevelésükről rendszerint a család női tagjai szoktak gondoskodni.

A FRANCIA NŐ ÁTLAGOS MŰVELTSÉGŰ

Ami a nők nagyobbokú műveltségét illeti, az csak a felsőbb osztályok nőinél található meg. Műveltségi hiányait a francia nő ügyesen tudja elrejtetni. A divatos problémákhoz több-kevesebb tájékozottsággal szól hozzá. Ebben támogatja szellemi ébersége és gyors felfogó képessége. Kül- sé megjelenése tekintetében jobban illik reá a „chic“, mint az elegancia kifejezése. A párisi divatipar ehhez nagy lehetőséget nyújt. Mivel ruháit nem készítettüldrága anyagból, ezért minden szezonban a legújabb izlés szerint tud öltöz- ködni. Egyéniségét kétségtelenül jellemzi bizonyos „charme“, ami azonban csak két ujnyira van a kacérságtól. Idősödő hölgyek viritó színű ruhákkal és a szépítő szakma összes vívmányai- val igyekeznek magukat versenyképessé tenni, ami könnyen bántó izlésficamodásokra ad alkal- mat. A megöregedéstől való félelem csak gyorsít- sítja ezt a jelenséget.

A POLITIKÁHOZ A NŐNEK NINCS KÖZE

Meglepő, hogy ebben az országban, ahol annyira központ a nő, olyan kevés befolyással bírnak a nők a politikában. Minden semmirekellő bekezdéssel magának, hogy leadott szavazata- val ő is valamicskét hozzáadott az állam sorsá- nak az irányításához, csak a nőt fosztja meg az állam ettől az illuziótól. Politikáról lévén szó, szögezzük le azt, hogy a politika puffogó nagy- dobját a burzsoa veri. Sem a munkás, sem a pa- raszt nem tartozik a hivatalos dudásokhoz. A burzsoa típusa a kapitalistától a kispolgárig, az intellektueltől a korcsmárosig igen sokrétű, ezért olyan nehéz tisztá képet alkotni Franciaország- ról.

A BURZSOA ARCÁ

A burzsoa arca több profilból van összeté- ve. A jóléttől kicsattanó, zsírpancs arcon kívül gyakran látható a puffadt, ránkótló fölbará- dalt, gondoktól szétáult, a nyereségaházháztól, uralom- és élvezetvágytól, irigységtől és fős- vényiségtől részszínre aszalt ábrázat is. Ez az arc nem egyszer bizalmatlanságot, önzést, ravasz- ságot fejez ki és ilyenkor olyan, mint a karva- lyé, a vércsés, vagy a menyét. Lehet feszes, zár- kózt, kemény is, mintha kőből lett volna kivés- ve. Akad azonban emellett sok rokonszenves arc is. A tudós, a hivatalnok, a földműves tiszta vo- nalaival megnyerő hatású. Sajnos azonban, kil- lően a legutolsóknak kevés befolyása van a köz- ügyek irányítására. Mert a nép jóindulatú, meg- értő és józan gondokozású. Kifele, reprezentatív módon azonban ezek a faji értékek nem érvénye-

tikusok is az egészségügyi kiáltó hiányaira ve- zetnek vissza. Vidéken emellett az orvoshiány, az orvosi kezeléstől való babonás félelem is hozzá- járul az egészségügyi leromlásához.

AZ UTANPÓTLÁS HIÁNYÁNAK VESZEDELME

Franciaországban ma csak fele annyi gyer- mek születik, mint száz évvel ezelőtt. Ezt az ál- lapotot a két gyermek, illetve az egykerendszer magyarázza meg. A rendőrség és bíróság ugyan erősen fellépnek az angyalcinálókkkal szem- ben, de csak akkor, ha halálesetről volt szó. A magzatelhajtások száma igen nagy. Az elnépte- lenedés elleni liga évi négyszáz-hatszázezerre be- csüli. A születések csökkenése nemcsak a mun- kaerők pótlásában érezeti hatását, hanem más téren is. Kevesebb lett a fogyasztó, ami a nem- zet testében állandó gennyedés kórokozójává teheti a válságot. Végül az ország védelme érzi meg a legvégzetesebben az utánpótlás hiányát. Ha ez a folyamat tovább tart, akkor 1959-ben az 1921 év háromszázezer újoncának létszáma majd kétszázezerre süllyed le. Így megértjük, hogy miért sürgette az állam a külföldiek, első- sorban pedig fiúgyermekük honosítását. Aggas- tyánokkal nem lehet megtölteni a lövészárkokat. Mert a világon Franciaországnak van a legtöbb öreg embere. A lakosság tizenegy százaléka fe- lül van a hatvanadik éven. Szociális szempont- ból ez az állapot kényessé válik. Ki fogja a gyer- mektelelen birodalmában az öregeket táplálni? Idővel az állam képtelen lesz a járadékok és nyugdíjak fizetésére. Az aggod legnagyob- b részét menhelyen kell majd elhelyezni.

A NÉPMENTESRE SENKI NEM GONDOLT

A legutóbbi francia összeomlás kísérte meg- rázkódtatásnak és a szörnyű konvulzióknak min- den esetre annyi haszna volt, hogy az állam ve- zetői az eddigi félmegoldások helyébe gyökeres reformokra szánták el magukat. A kapitalisták önzésétől és a politikai eunuchok meddőségétől elhatározó lépéseket nem lehetett várni. A de- mokrácia halott keze megcsontosodott tehetet- lenségében, legföljebb lesújtani tudott, de épít- telen nem. A liberális cinikusok „matalistes“- nek, „lapinistes“-nek (fajszaporítási, nyúlte- nyésztési politikuskok) nevezte a népmentéssel foglalkozókat. Az állam, amely könyökig vágkált az aranyban, milliárdokat költött fegyverkezé- re, a népmentés céljaira azonban csak sovány összegeket fordított. Anyagi szempontból súlyos teherré lett a gyermek vállalása, az adók egye- ntelensége, a nagy házbérék, az infláció és a drá- gaság. A francia népet erősen ritkítják ezenki- vül a rossz lakásvizonyok, a tüdőbaj, az alkohol és az átöröklődő betegségek.

Vajjon Franciaország népe teljesen ki fog-e halmi? Ilyesmí merész és túlzó állítás volna. A jövőt senki sem látja előre. Még történhetnek olyan mélyreható változások, amelyek lehetővé teszik, hogy a francia néperő fája új terebélybe lendüljön.

Paris német megszállás alatt

A ruhaszalonok még zárva vannak, de a könyvtárakat már megnyitották Párisban

„Páris Franciaország szíve és agya“ — mondta egyik beszédében Pétain marsall s e né- hány szó pontosan meghatározza Franciaország mai tragikus helyzetét. A szív és az agy külön működik, elvágyva a törzstől, mely nehezen, küsz- ködve végzi életfunkcióit addig, míg a testrészek újra egyesülhetnek. Minden vasútvonal Páris- ban fut össze, csaknem valamennyi nagy ipar- vállalatnak, pénzintézetnek itt van a központja, a nagy francia tudósok, írók, művészek itt dol- goztak, itt alkottak, itt vitáztak meg nagy pro- blémáikat. Minden francia érzi, hogy

Páris Franciaország szükség szerű fővárosa, mert egyedül ez a város adhatja csak vissza az ország pszichikai és morális egységét.

Milyen az élet Párisban, hogy működik az ország elszakított, megszállott „szíve és agya“ — ez a fegyverszünet óta Franciaország lakóinak állandó s újból visszatérő problémája.

Párisból elvettve érkező utasok elbeszélései- ből, újságikkéből lassan kialakul a kép.

A lakosság komoly és nyugodt. A Palace Vendome és a Rue de la Paix kábitó elegáncájú üzletei

zárva maradtak,

úgyisintén a nevezetes párisi nagy ruhaszalonok is. De a külsőbb városrészekben az üzletek nagy része kinyitott s nyitva vannak a vendéglők, ká- véházak is. Az árak alig változtak június óta. Élelmiszer van, csak tejben és sajtban mutatko- zik hiány,

A ZSÓFOLT METRO

Közlekedési eszközök a megszálló csapatok gépkocsijain és kerékpárokon kívül alig látni. Az elmúlt napokban helyreállítottak néhány auto- buszvonalat, ami valamivel emelte a város for- galmát. De a közlekedés, az igazi közlekedés a föld alatt, a Metroban bonyolódik le. Tekintve, hogy a megszálló csapatok tisztjei és katonái itt ingyen utaznak és hogy más közlekedési eszköz alig áll a párisiak rendelkezésére,

a Metro a nap minden órájában zsófol.

A nagy tömeg ellenére itt is nyugodtan, rendben bonyolódik le a forgalom.

SOK A MUNKANÉLKÜLI

Az Opera és az Opera Comique már megnyi- totta kapuit. Ugy a párisiak, mint a megszálló csapatok szorgalmasan hallgatják az előadások- kat. Sacha Guitry színházában félig mozi-, félig színelőadásokat tartanak. Az Empire varietéelő- adásokat rendez, kizárólag a megszálló katonas- ság számára.

A moziban francia filmeket és német hír- adókat vetítenek.

Az éjjeli lokálok egyrésze is kinyitott, de tekint- ve, hogy itt úgy égvé pesszó háromszáz frankba kerül, ezeknek látogatását csak igen gazdag fran- ciák és német katonatisztek engedhetik meg ma- guknak.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lel, negyedévre 230 lel, félévre 450 lel, egész évre 900 lel. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lel, negyedévre 200 lel, félévre 400 lel, egész évre 800 lel. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lel kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-15.

Szüret

Gondolatim mostan mulatozva járnak, esekély jadasága körül ed's apámnak, — írta e sorokat nekem Lévay József, a bájoslelkű költő, szüret alkalmából. Mert hajdan a gazdaság ünnepe jelentette az évzsak, amikor már álmos, lágy, borszagú legegő suhant át a tájon. Milyen szép is volt akkoriban az ősz. Már hervadt az ezüstszínű leveles nyárfa is a szőlő vért lecsapóiták a kukoricaháncsallal begaszolt hordókba. Vegtelen sorban poroszkáltak a tocsik az úton, lomhán bimbáltak nemes terhüket, míg az új termés eljutott igazi otthonába, a pincébe. Itt aztán dühösen forrt, lázadott, míg lett belőle ampás, majd bor, olykor nemes ó-bor, ha sokszor eltöltötték, mialatt egymásra rétegeződtek az évek.

A bornak különös tiszteltetben van része, mert elke van, örömet, bátorságot ad a szívnek. Ezért irvendeztek a szüretnek már a régebbi Egyiptomban is, amint azt a múzeumiokban kövke vezet a szüreti jelenték tanúsítja. De megünnepelték a szüretet a görögök is és az utának jövő népek, mi nagunk is, ahogy szépséges emlékeink erről tanúsodnak. Ezony a mulatóságamba menő szüreték kintente a divatból. Nem hangzik már szőlőket járó igénymunka, egye ritkábban hangzik szüreteies rözben a vig szó, a póta.

(F).

— Újabb háborús hitel Amerikában. Washingtonból jelentik: A képviselőház a hadsereg felszerelése céljára 470 millió dollár hitelt szavazott meg. Ezt a döntést eljuttatták a felsőháznak is. Ezzel a hadsereg fejlesztésére szánt rendkívüli költségvetés lért a tizenhárom millárd dollárt, iRador)

— A városunkba telepített kultúrintézmények elhelyezése. Ilie Ghendie megyei prefektus és Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap bejártak különböző iskolákat és középületeket, hogy megvizsgálják, vajon a városunkban Kolozsvárról áthelyezett kultúrintézmények hogyan helyezhetők el megfelelően. A szemle aapján hétfőn hozzák meg a döntést.

— Behajtják a magasrangú személyiségek hátralkos adóját. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter megállapította, hogy egyes volt magasrangú személyiségek éveken át nem fizették meg adójukat. A pénzügyminiszter felszólította a pénzügyigazgatókat, vezessék be a vizsgálatot és zonnal hajtssák be a hátralkásokat. Ugyancsak a pénzügyminiszter közli, hogy egyes közigazgatási teendőket ellátó tiszték és altisztek vagyonának a felülvizsgálására is sor kerül. (Rador).

— Letartóztatott csendőrmester. Bucurestiből jelentik: Zidaru Emilian frumusan (Ilfov megye) csendőrmestert letartóztatták, mert visszaélt a hatalmával és számos személyt bántalmazott.

— Gimnastica (Tunner—Wertheimer) Str. Toma 3. testnevelési iskolában a tanítás október 1-én megkezdődik. Beiratkozások naponta délután 11—12-ig délután 7—8-ig.

— ALLÁS NÉLKÜLI TANITÓK FIGYELMÉBE. Felhívjuk a felekezeti, vagy állami tanítókat és tanítónőket, akik jelenleg nincsenek állásban, hogy a Katolikus Népszövetség irodájában, I. kerület Cosbuc uca 2 szám, első emeletén a délelőtti órákban, vagy pedig a püspöki palotában levő Misszió üzletben, a Katolikus Népszövetség elnökénél saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek.

— Autó felszaladt a járdára. A 2031 Tms. jelzésű autó, amelyet Marcu Tului sofőr vezetett, a Principele Nicolae úton felszaladt a járdára és az egyik útszéli fába ütközött. A balesetet géphiba okozta. Sebesülés nem történt.

(—) A Református Népszövetség vallásos ünnepe ma, vasárnap délután hat órakor lesz a református templomban. Az ünnepély gyülekezeti énekek kezdődik. Azután Bereczky Sándor segédlelkész imádkozik, majd Dóczy Ida néke "Orgonán kíséri Guggenberg Kornél. Debreczeni István vezet lelkész ígét hirdet, utána Török Ilonka verseiből olvas fel. Kiss Imre hegedül G. Szabó Bózi orgonakísérettel. Halász Irmus verseket szaval. A vallásos ünnepegy gyülekezeti énekek fejeződik be. Adományokat a szegények segélyezésére köszönettel elfogadják.

(—) Demencescu Ioan helytartósági kabinetigazgató nyugalmabavonul. November elsején lesz negyvennégy esztendeje annak, hogy Demencescu Ioan a királyi helytartóság kabinetigazgatója köztisztviselői pályára lépett. Igazságügyi tisztviselőként neveztek ki a jelenleg Jugoszláviához tartozó Antalfalva járáshírségához, majd 1913-ban hasonló minőségben Lugojra helyezték át. Az állami főhatalomban történt változások 1919-ben a lugoji törvényszék irodavezetőjévé nevezték ki, majd ugyancsak irodavezetői minőségben 1922 február 1-én a helybeli ítélőtáblához került. 1923-ban előlépett főigazgatóvá. 1938 augusztusában a királyi helytartóság létesítésekor Demencescu Iont a helytartóság kabinetigazgatójává nevezték ki és ezt az állást mostanáig töltötte be. Mindenki kedves, előzékeny, szolgálatkész tisztviselőnek ismert. Akik közbecsilés környezett mindenkor. Demencescu Iont hosszú szolgálatára való tekintettel 1941 január elsejétől kezdve a megérdemelt nyugdíjba helyezik.

— Tilos nyúlra és vadászlény hivatalos kezdeté, az-nban ebben az évben a vadások hiányának a napra. A földművelésügyi miniszter 23.590 számú rendelettel Timis tartomány egész területén a nyúlra és fogolyra való vadászatot betiltotta. A betiltás a vadászdíry egész tartamára vonatkozik.

(—) Orvosi hír. Dr. Brády Albert bőrgyógyász hazatért és újból rendel. I. Löffler A. palota III. emelet.

(—) Október elején nyílik meg a magyarság könyvtára. A magyarságnak a Magyar Ház harmadik emeletén elhelyezett könyvtára október 2-án nyílik meg. A könyvtár egyelőre szerdán és szombaton délután négy óráig este hétig áll a közönség rendelkezésére. A könyvtárban csakis a Magyar Népközösség tagjai használhatják, akik magukat tagdíjnyújtójukkal és személyazonossági igazolványukkal igazolják. Ftatalkorukak a népközösségi nyilvántartásban, mint családtagok szerepelnek, apjuk, vagy gyámjuk tagdíjnyújtójával igazolják magukat. Szépirodalmi munkák betét ellenében otthoni olvasásra is kikölcsönözhetők a könyvtárból, tudományos művek azonban nem. Egyébként a könyvtár szabályzata részletes tudnivalókat tartalmaz.

(—) Menekültek figyelmébe. A megyei prefektúra felhívja mindazokat a Magyarországról részére átengedett területekről érkezett menekülteket, akik Timisoara és a megye területén tartózkodnak, hogy haladéktalanul jelentkezzenek összeírás végett a prefektúrán működő menekültügyi irodában.

(—) Szülőthon és csecsemőgondozó javára G. A. a Magyar Népközösség irodájában ötszáz, a Déli Hírlap egyik olvasója pedig Béka jelű alatt kiadóhivatalunkban ugyancsak ötszáz lelt adományozott.

(—) Az elemi iskolai beiratásért nem szabad pénzt kérni. Bucurestiből jelentik: Braileanu Traian nemzetnevelésügyi miniszternek tudomásra íntott, hogy egyes iskolavezetők a szülőktől az elemi iskolába való beiratás alkalmából különböző ürissel pénzt kérnek és vonakodnak a gyermekeket addig beírni, amíg a szülő meg nem fizeti a kívánt összeget. A nemzetnevelésügyi miniszter nyomtatékosan felhívja mindenki figyelmét arra, hogy a törvény értelmében az elemi iskolai oktatás kötelező és ingyenes. Akik ezt a törvényt kijátsszák, azokat szigoruan megbüntetik. (Rador).

(—) Felfedezték a Rotschild-vagyon rejtékelyét. Genfből jelentik: A francia rendőrség Maurice de Rotschild báró volt zsidó szenátor argelési villájában házkutatást tartottak és egy rejtékelyben nagyértékű tárgyakra bukkantak. Többek között aranyból készült ékszereket és értékes szőnyegeket találtak összesen 340 millió frank értékben. Az elmenekült Rotschild báró vagyonát elkobozták. (Rador).

(—) Halálozás. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozást jelentették be: Blieiczky Dezsőné Axmann Anna harminckilenc éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Megyeri László fogász László nevű fia. Thun Gyula cipész Gyula József nevű fia, Polák Emánuel kereskedő Alice nevű leánya, Negot Filip munkás Viorel nevű leánya, Deatcu Gheorghe állami tisztviselő Gheorghe Leontin nevű fia, Jianu Sever ügyvéd Doina nevű leánya, Schmidt János szücs Horst Diter nevű fia és Leu Nicolae főmunkás Ioan nevű fia.

Szent Mihály

főangyal napját üli ma — szeptember 29-en — a kereszténység. Szent Mihály napja jelenti a csillagaszatilag egy hét előtt bekövetkezett ősz megpecsételését. Ezen naptól kezdve az emberiség alkalmazkodik cselekedésiben a korán beköszöntő esztéhez és a későn virradó reggelhez. Az estéli harangzó az eddigi nyolc óra helyett már hetkor int nyugovóra, reggel pedig az eddigi öt helyett csak hatkor serkenti az emberiséget a nappal megkezdésére. A kapukat reggel már nem ötkor, hanem egy órával később, hatkor nyitják, az esti kapuzárás pedig nem tízkor, hanem már kilenckor történik. Ezekkel gyakorlatilag is jelezik a nappalok rövidülését és az éjjelek hosszabbodását és az igazi ősz, amelyet Szent Mihály hoz a világra.

(—) A TIMISMEGYEI LEGIONARIUS PARANCSONKSÁG KÖZLEMÉNYE. A timismegyei legionárius parancsnoksága közli, hogy a mai nappal, szeptember 29-én a legionárius parancsnokság székhelyét az M. Saguna-híd mellett levő CFR terrorszra, a CFR csolnákzó egylet épületébe helyezik át. A parancsnokság telefonszáma 41-81.

(—) Rózsafüzér-ájtatosság. Október hónap folyamán a katolikus templomokban a Boldogság Szent Szűz tiszteletére rózsafüzér-ájtatosságok lesznek. Városunk összes plébánia templomaiban tartják ezeket az ájtatosságokat, amelyek még a török háborúk idejében kezdtek elterjedni. Újabbban XIII. Leó pápa ismételtlen ajánlotta a hívek figyelmébe, hogy október hónap folyamán közös ájtatosság keretében tiszteljék Szűz Máriát. Ezen ájtatosság a szentmise alatt, vagy külön esti szertartás keretében megy végbe prédikációval.

(—) Katolikus egyesületek Veni Sancteja. A timisoarai katolikus magyar egyesületek ma, szeptember 29-én, vasárnap délelőtt félkilenc órakor a II. kerületi plébániatemplomban ünnepléses évmegnyitót Veni Sancte-ra gyűlnek össze. A szentmisét Rech K. Géza apátplébános mondja. Mise után szentbeszéd lesz, amelyet Fodor József, a Katolikus Népszövetség központi titkára mond.

(—) Betörés a mosókonyhába. Szenes Jolán, III. kerületi Bisericii tér 3 szám alatti lakosnő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek éjszaka behatoltak a mosókonyhába, ahonnan nyolcezer lei értékű fehérneműt vittek el.

—Beiratás a ferencendi nővérek sibiui intézetébe. A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló sibiui tan- és nevelőintézetben van leánygimnázium, tanítóképző és kereskedelmi leányliceum. Valamint megfelelő modern internátus. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Az internátusban 560 lei a havi ellátási díj. Az intézet minden tagozata ebben az iskolai évben is működik és felekezeti különbség nélkül felveszi a növendékeket. A tanítás minden tagozaton október elsején kezdődik, de még október elseje után is felvesz az intézet növendékeket. Előnye az intézetnek, hogy a bentlakó növendékek gyakorlatilag könnyen elsajátíthatják a német nyelvet. Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

ILYET MEG NEM LATOTT TIMISOARA! VILÁGSZENZÁCIO

Egy grandiozus teljesítmény
Egy szenzációs rendezés
Egy film teljesen új tartalommal
Egy film, mely mindenkinet tetszik
Egy film, mely mindenkit egyformán érdekel, leköt és izgat
Egy film, melvről hosszu ideig fognak beszélni

Az év egyetlen ilyen alkotása,
Kertész Mihály rendezésében és
James Cagney, Ann Sheridan és a
6-uccagyerek szereposztásában a

Szurtosképi angolok

legközelebb a

SCALA-ban

Még néhány napig:

ALAGÚT

A helytartóság tisztviselői az egyes megyéknél nyerne elhelyezést

A kormány intézkedése alapján a megszünt királyi helytartóságok tisztviselőit szétosztják ama megyék között, amelyek az egyes helytartóságok területén vannak. Minden helytartóság székhelyén ezt a szétosztást bizottság intézi, amelynek elnöke a belügyminiszterium megbízottja. Tegnap Timisoarára érkezett Stefanescu Alexandru belügyminiszteriumi vezérfelügyelő, aki nálunk ennek a bizottságnak az elnöke lesz. A bizottság tagjai Petrovici Emil dr. a királyi helytartóság személyzeti ügyosztályának főnöke és Teicu Cornel dr. királyi helytartósági főügyész. A helytartóság tisztviselőit Timistorontal, Arad, Caras, Severin, Hunedoara és Bihor megyék között osztják szét. Az áthelyezést néhány nap alatt befejezik és utána az illető tisztviselők kötelesek új állásukat húsz napon belül elfoglalni.

(—) **Fiatal legény öngyilkossága.** Miklisev Le-ka huszonhét éves Beregsaul-Mic községbeli legény még szeptember 23-án öngyilkossági szándékból nagyobb mennyiségű választóvizet ivott. Az életunt fiatalembert kórházba szállították, de az orvosok nem tudtak rajta segíteni és három napi szenvedés után meghalt. Tettének okát nem ismerik.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő házasságokat kötötték: Cocarian Pan mérnök és Marian Mária, Balog Sándor állami tisztviselő és Domocos Cornelia, Farle János cipész és Csiki Juliánna, Carban János aranyműves és Brasovan Mária, Fodor Ernő vasöntő és Fodor Mária, Csengeri Mihály szabó és Bába Erzsébet, Fonáth József kesztyűkészítő és Snopova Szilvia, Parvan Ioan napszámos és Lázár Terézia, Sverdean Iacob asztalos és Voicau Vióra.

(—) **Faber Antal vezérigazgató megbízása.** Faber Antal, a Banati Bankgyűléslet vezérigazgatóját, Pop Valeriu meghatalmazott miniszter, a jelenleg Budapesten tárgyaló román—magyar vegyesbizottság gazdasági kérdésekben szakértőnek hívta meg. Faber vezérigazgató már meg is kezdte működését.

(—) **A szabadfürdés áldozata.** Lugojon Srős Ferenc, a Mikes-féle fakereskedés harmincöt éves fiát, a Timis folyóban fürdött és a vízbe fullt. Holttestét eddig még nem találták meg.

(—) **Felrobbant a gázlámpa.** Petrici Virgő harminnyolc éves menekült munkás, tegnap délután az egyik vasúti kocsiiban tartózkodott a nagyállomáson. A munkás a gázlámpán hibát talált és azt meg akarta javítani. A munkás azonban nem tudott banni a lámpával, amely kezében felrobbant. A mentők a szerencsétlenül járt embert a kórházba szállították.

(—) **Fiatal templomfosztogató.** Az aradi római katolikus plébániahivatal feljelentést tett a rendőrségen, hogy az utóbbi időben többször is feltörték a minorita templom perselyeit. A pénzen kívüli más tárgyak is eltűntek a templomból és a plébániahivatalból. A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást és a szálak Lugoira vezettek, ahol elfogták G. Zs. tizenhét éves fiút. A megérvedt fiatalember nemcsak az aradi, hanem a lugói minorita templomot is fosztogatta. A perselyekből ellopott pénz és a többi lopott holmi értéke megközelíti a százezer leit. A pénzen fényképezőgépet és kerékpárt vásárolt magának, majd amikor azokat eladta, motorkerékpárt akart vásárolni. Barátainak feltűnt, hogy állandóan sok pénze van, de ezeknek azt mondta, hogy egy amerikai nagybácsijától százezer leit örökölt. A fiatalokú tolvajt bíróság elé állították.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felhívás

Figyelmeztetek mindenkit, hogy feleségemnek, Nothof, született Manciu Ionának ne adjon kölcsön sem pénzt, sem mást, ne fogadjon el tőle semmit zálogba, mert nem vállalom érte semmiféle felelősséget. Akiknek ilyenemű követelésük van, jelenkezzenek ez év október 5-ig délelőtt 10—12 óráig délután 15—17 óra között nálam az üzletben, III. kerület Bul. Carol 11 szám alatt, mert későbbi követeléseket nem ismerem el.

Nothof Miklós

LÁTOGASSA MEG

FRANK és LEICHNAM

ismert kézműváru üzletét új helyiségében: IV. ker. hetipiac és baromfiplac sarkán legujabb férfi és női őszi és téli szövetek, selyembarchendek, zephir és minden divatcikk

továbbra is reklámáron kaphatók. — **OLCSÓ ARAINKAT KIRAKATAINK** IGAZOLAN

Százegy angol repülőgépet lelőttek

Ujabb súlyos pusztításokat végeztek Londonban

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága jelenti: Tegnap erősen folytatták a német repülőgépek az Anglia elleni támadásokat, amelyek

főként a kikötőrendezések, a gyárak, a gázüzemek, valamint a londoni villanyüzemek ellen irányultak.

Ugy Londonban, mint Bristolban több robbanás következett be. Középagyban a bombázások nagy károkat okoztak a fegyverkezési gyárakban. Messzehordó ágyúkkal megrongálták a doveri kikötőt és elsüllyesztették két felfegyverzett kereskedelmi hajót, amely a kikötőben horgonyzott. Irország közelében elsüllyesztettek egy 5000 tonnás angol kereskedelmi hajót. Az ellenség az éjszaka folyamán elszenvedett támadásokat intézett a német határvidék ellen.

A bombák a mezőkre estek, anélkül, hogy rongálást idéztek volna elő.

Szeptember 27-én 101 ellenséges repülőgépet lőtünk le, 33 német repülőgépet nem tért vissza. (Rador)

AFRIKÁBAN CSAK LEGHARCOK VOLTAK

Rómából jelentik: Az olasz hadsereg főparancsnoksága jelenti: Két bombavető raj, amelyet vadászrepülőgépek kísértek, támadást intézett Málta szigete ellen. A bombázás alkalmával nem találtak ellenlővére, később azonban egy ellenséges vadászrepülőgépra ellentámadást intézett ellenük, őt ellenséges repülőgépet súlyosan megsértek és ezek

közül egységek lezuhantak. Az összes olasz gépek sértetlenül tértek vissza támaszpontjukra. Északafrikában az ellenség Gern ul Grein és Giarabub ellen intézett támadásokat, amelyek során két libiat megölték és öt olaszt megsebesítettek. Azonnal olasz vadászgépek szállottak fel és ezek két ellenséges repülőgépet icőttek. Keletafrikában angol osztagok két támadást kíséreltek meg motorizált csapatok segítségével Cassala környékén, az olasz előőrsök azonban ezeket visszaverték. Az olasz bombavetőik támadták Középszudán védelmi munkálatait. Az ellenség légi támadást intézett Assab helység ellen, anélkül azonban, hogy károkat okozott volna. Egy angol repülőgép Lampeduzán kényszerleszállást végzett, egy tisztet és két altisztet elfogtunk. (Rador)

BOMBAZTÁK GIBRALTART

Algirasból jelentik: Gibraltár felett egy ismeretlen nemzetiségű repülőgép jelent meg és erősen bombázta az erődöt. (Rador.)

VAKOK VITÉK HÁBORÚBA EURÓPÁT

Párisból jelentik: Flandria volt francia miniszterelnök az Oeuvre című lapban cikket ír és kiemeli, hogy mindazok, akik nem értik meg, hogy a nemzeti szocializmus alapján lehet csak rendet teremteni Európában, vagy vakok, vagy azok sorába tartoznak, akik azért uszították háborúra, mert a demokráciák győzelmében bíztak. (Rador.)

Törvényrendelet a szerzetesrendek helyzetéről

Az 1928 előtti Románia területén működő rendek tovább működhetnek. A vagyonról a helyzet alapja továbbra is a Vatikánnal kötött konkordátum

Bucurestiből jelentik: Az államvezető törvényrendeletet írt alá, mely szerint minden szerzetesrend vagy kongregáció, amely már 1928 április 24 előtt az ország területén működött, tovább működhet, ha tagjai és vezetői román állampolgárok. Ahol nem román állampolgárok az illetők, a kultuszminisztérium megszabja az

időpontot, meddig van joguk a román állampolgárságot kérelmezni. Új rend vagy kongregáció csak a törvény engedélyével létesíthető és csak így működhet. A minisztériumban ezektől nyilvántartást fektetnek fel. A vagyonról a Szent- székkel kötött konkordátum intézkedik. (Rador.)

A kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazkodjanak a cégjegyzői hivatal rendelkezéseire

A timisoarai kereskedelmi és iparkamara mellett működő cégjegyzői hivatal a kereskedelmi törvény, a banktörvény és a cégjegyzési törvény rendelkezései értelmében felhívja az összes kereskedelmi és ipari részvénytársaságokat, valamint pénzintézeteket úgy Timisoara város, mint a megye területén, hogy az 1939. évi mérlegüket, nyereség- veszteségkimutatásukat és az évi közgyűlési jegyzőkönyvet is mielőbb, de legkésőbb október ötödikéig a cégjegyzői hivatalnál nyújtsák be. Akik ezt elmulasztják, azok ellen a törvény értelmében kénytelenek lesznek eljárni. Felhívja továbbá az említett hivatal azon részvénytársaságok igazgatóságai tagjainak figyelmét, amely részvénytársaságok már nem működnek

és még be vannak vezetve, vagy pedig likvidálási illetve törles alatt állanak és ez viszont még bejelentve nincsen, hogy azonnal tegyék meg a kellő lépéseket ezen törlésnek, illetve likvidálásnak október ötödikéig való bejegyzésére ugyancsak a cégjegyzői hivatalban. Végül felhívjuk azokat a kereskedőket és nagyiparosokat, akik üzletüket, vagy vállalatukat bejegyzés nélkül folytatták, hogy az 1938 évi december 15-iki 4309 számú rendeletük értelmében súlyos következményeknek teszik ki magukat, ha a cégjegyzői hivatal ellenőrző közeget a helyszínen megállapítják ezt a mulasztást. Ennélfogva minden cég elsősorú érdeke a céghivatali bejegyzést haladéktalanul megszerezni.

CAPITOL MA A POLLO

Cebotari Maria, a világhírű énekesnő a nagy zenés filmben

Pillangóhisasszony

Puccini eredeti zenéjével. — Rendezte: Carmine Gallone

S.O.S. SÜLLYEDÜNK

I. rész
Szenzációs kalandorfilm izgalmas élményekkel. — Afőszerzők: Ralph Byrd, Lugosi Béla

Pista mégsem vitte el az ezeröttszáz leit a korcsmába

Kapcsik Mihály néhányszor jól megnyomkodta karját, aztán meg-meghimbálta; egészen meg volt gémberevedve. De ez a kis művelet segített, mert lassan-lassan felengedett a sajtó fájás...

Több, mint egy órát volt kénytelen minden erejéből egyensúlyba tartani komáját, Jamár Pistát, akít alig tudott kihozni a korcsmából. Pedig már majdnem ott akarta hagyni, mert az néha is csúf szavakkal illette őt. Holott Pista jó tíz évvel fiatalabb nálál. De úgy érvelt, hogy hát abból a pálinka beszél. Józán ésszel a világerő sem tette volna.

Jó viszonyban éltek. Nem is olyan alkoholistá Pista, csak az alkalom szolgált neki. Ugyanis Pista előleget vett fel, ezeröttszáz leit. Még a reggel mondták neki, amikor munkába indultak.

A szegény asszony, amíg Pista megittatta a tehenet, félig betette az ajtót, hogy ki ne hallatszó, amit mond, mert nagyon félt az uratól, bár az jó ember, de hirtelen haragú és úgy tud káromkodni, olyan istentelen.

— Mihály koma, — szólt az asszony majdnem könyörögve, — kérem kendet, vigyázzon Pistára! Ne hagyja magára a tengernyi pénzzel. Kénd is tudja, ugye, hogy nem éppen iszákos, de ha egy kicsit megkóstolja az átkozott pálinkát, többet kíván s olyan gyorsan megissza az esztét... Jaj, mi lesz velünk, ha odaveszne az a sok pénz... Mennyit kell érte dolgozni — és a három apró gyermekre mutatott, — ezekkel meghalunk éb'tn.

Kapcsik Mihály megfogadta a szegény asszonynak, hogy vigyázni fog Pistára, csak nyugodjék meg.

Munka után mindjárt melléje is szegődött. De lebeszélni már nem tudta, hogy be ne térjen a korcsmába, ahol aztán megívott három deci erős törköly pálinkát. Nem olyan sok ez, de éppen elég volt ahhoz, hogy kiforduljon emberi voltából.

Szerencséjére a korcsmáros régi jó ismerőse volt, aki hozzásegítette, hogy záróra címén elhagyhatták a korcsmát, de még egy óra járásnyira voltak a falujuktól.

Jamár Pista egyedül dülöngélt a széles országúton és nagy haraggal rántotta ki magát Mihály bácsi erősen tartó karjai közül:

— Engedjen el, Mihály koma — mordult feléje haraggal, — nem vagyok én részeg, se nyomorék, hogy kend ilyen erővel szoritja a karomat.

Igy váltak szét. Kapcsik nem haragudott. Megérti... Részeg ember — gondolta, — nem tudja, mit beszél. De Pista már nem volt részeg, hanem annál rosszabb — kába volt.

A friss levegő és a pálinka gőze idegeire ment. Dührohamak szállták meg. Egy ideig csak hallgatott, mert ette a méreg, hogy komája is hallgat és nem korholja, sőt mindig a nyomában jár. S amikor ő egy kicsit elveszté az egyensúlyát, mintha feléje kapna...

— Ezt már kezdte sokalni és hirtelen megállt: Hallja kend, Mihály bátyám — szólt teli dühvel — mit kapkodik mindig utánam? Maga öreg trotty. Talán azt hiszi, ha ő na óda lepotytyannék — és az akácserjés mély árka mutatott, amelyen túl a vasúti töltés volt, — elbirna engem?...

— El — felelt gyorsan rá, kissé ingerülten Kapcsik... Ó is megállt és kihívóan nézte amazt. — De nagy erő van kendben — csúfolódik Pista — s látja, mégse tudta megakadályozni, hogy be ne térjen a korcsmába és ott „három decit“ meg ne igyvak! Pedig kend egyre mondta, elég lesz egy is, Pista... majd később — elég lesz kettővel, Pista... és én, ha akartam volna, akár az egész ezeröttszáz leit is megihattam volna... Abból nekem nem parancsol senki... Nem ám! — és dühösen dobbantott egyet a lábával, majd büszkén még egyszer odaszólt: Nem ám! — aztán elindult.

Kapcsik utána nézett, hirtelen szólni akart valamit, de ahogy nézte az előtte dülöngelő embert, elmúlt a haragja. Ismét csak aggodalom fogta el. Utána sietett, óvatos léptekkel. Az megérezte, de ekkor már nem volt ura magának, sebtében visszafordult, teljes kihívással ordította:

— Az istenfáját magának... öreg betyár! ... talán a pénzem kell?... Mi?... Na, abból ugyan nem eszik, mert most fordultok vissza és a korcsmáj meg sem állok. Utolsó leig megiszom! Megérti? Az én pénzem! Gyors tempóval nagyot kanyarodott és nekiindult, visszafelé.

Kapcsikban egy percig elállott a lélegzet,

nem tudott szólmi. A felbukkanó hold egyenesen az arcába sütött és abban egy szomorú asszony fejét látta... mellette három síró gyermeket... Ekkor teljes erejéből futásnak eredt, elkapta Pistát és majdnem sírva kérte:

— Pista fiam, legyen eszed, gondold meg, ezeröttszáz lei, tengersok pénz egy ilyen szegénynek. Szegény asszony és három gyermeked, éhen pusztulnak.

Pista kirántotta magát Kapcsik kezei közül, farkasszemet nézett, vele, mert amikor az asszony nevét hallotta említeni, még dühösebb lett. Eszébe jutott, hogy az asszony neki is mondta, hogy éhenhalnak...

Ekkor villámlott keresztül az agyán, hogy biztosan az asszony biztatta meg komáját, mert az is úgy mondta, hogy éhenhalnak...

Ez aztán teljesen kihozta a sodrából. Hirtelen megragadta a bámuló Kapcsikot, aki reménykedve nézte Pistát, azt hitte, hogy észhez tért, míg az teljes erejéből megrázta és gúnyosan flikacagott:

— Úgy? Az asszony bízza meg kendet?... Hát azért is megiszom azt a pénzt! És ő... haljon meg éhen!

Elhagyta Kapcsik karját és megindult. Kapcsik nem követte. Hiábavalónak látta. Csak szomorúan kiáltott fel:

— Te, Pista, téj vissza... még nincsen késő! Féjél az Istentől!

— Na, Mihály bátyám, — kiáltotta vissza — most eltalálta megint! Nem félek én az Istentől! Hol az Isten?

Kapcsik megrettenve hallgatta komáját, akiről bár tudta, hogy igen nagyon kishitű, de ezt mégsem várta tőle. Óva intette:

A sok ágyúzás befolyásolja-e az időjárást?

Európa időjárásában már jóideje nagy rendellenességek tapasztalhatók. A hosszú és kegyetlen tél után is egész nyáron szélesélyn maradt az időjárás. Szép tavaszi idő úgyszólván alig volt és nyáron szintén nap-nap után erős viharok pusztítottak mindenfelé.

A laikus közönség körében az a hiedelem terjedt el, hogy a szokatlan időjárás az Európában dúló háború következménye és sokak szerint a nagy ágyúzás zavarja meg a kontinensen a légköri viszonyokat.

Erre a laikus elképzelésre érdekes válasszal szolgált a Természettudományi Közlöny, amelyben egy közismert meteorológiai tudós foglalkozott azzal a problémával,

vajjon van-e az ágyúharcnak hatása az időjárásra?

Érdekes hozzászólása így hangzik: **BEKEIDŐBEN IS ELFOGADUL ILY RENDKÍVÜLI IDŐJÁRÁS**

— Már egyetlen ágyúnak az elsütése is féltelmes dörréssel jár és szinte érezzük, mennyire megrázta a környező levegőt.

Egészen elfogadhatónak látszik az a feltevés, hogy a korszerű háború nagy tüzérési harcra és repülőbombáinak robbanása a levegő állapotát megváltoztatja

és különleges időjárás eseményeket hozhat létre. Már az 1914—18. évi háború idején is sokan gondolták, hogy a nagy légirakódások rendkívüli időjárásnak a forrásai. Pontosabb megfigyelésekből azonban

kitűnik, hogy az időjárás semmiféle parhuzamosságot nem mutat az ágyútüz hevességével és rendkívüli időjárás események a béke éveiben is bekövetkeznek.

Az 1940. esztendő sok ritka időjárás szélsőséget hozott ugyan, de rendellenességekben bővelkedett már az 1939. év, sőt az 1938. év is.

Az időjárás szélsőséges kilengései tehát előbb kezdődtek meg, mint a hadműveletek és így nem lehetnek az ágyúharc következményei.

Minden alaposan végzett megfigyelés arra mutat, hogy

a heves ágyúharc az időjárást még magán a harc téren sem alakítja át, annál kevésbbé van hatása a hadműveletektől messze eső országok időjárására.

— Pista! Pista! Hagyjál fel már szegyer vétkes életeddel... Igen is, félj az Istentől, mert van Isten!... és az Isten mindenütt ott van!...

— Úgy? — kapott gyorsan a szón Pista. Ha van Isten, mentse meg az én ezeröttszáz leimet a Dudás korcsmától! — és választ se várva, hirtelen megfordult. Ez a mozdulat elég volt ahhoz, hogy elvesztése egyensúlyát, az árokba zuhant és gurult-gurult, egészen le a vasúti töltésig.

Kapcsiknak gyökeret vert a lába, egy percig nem tudott megmozdulni. Csak amikor vonatfütyöt hallott, tért magához és kétségbeesetten kúszott és vergődött keresztül a szűrés akáccserpésen, le az ajult Pistához, akít hirtelen teljes erejének segítségével felragadott, a sáncból kivonszolt és a letépert akáccserjék közé fektetett.

A vonat abban a pillanatban robogott el mellettük. Ez a nagy dübörgés magához térítette Pistát, kijózanította, meg akart mozdulni, de nem tudott, elordította magát, mert lábát, karját kifecamította és ez irtózatossá fájdalmat okozott neki.

A hold magasán állott, éppen rájuk sütött. Kapcsik nem szólt, csak levette kabátját és betakarta vele Pistát. Pista nem szólt, csak könyveit beszéltek, Mihály koma simogató kezére hullottak.

Sokáig fekiődött így Pista, nem is tudta, hogy egyedül maradt, mert a komája eltűnt. A falu oda már nem volt messze. Mihály otthon gyorsan befogta lovait, azzal indult vissza Pistáért.

Otthon aztán, amikor Pista beteg karját-lábát meghúzta Sárfasiné bábaasszony és ettől jobban lett, odahívta az asszonyt és három gyermekét, akik sírva vették körül. Az ő szeméből is nagy könnyecsek hullottak alá és halkán szólt:

— Az Isten mindenütt ott van... és lágyan simogatta meg egészégsé baltkarjával családját.

Mihály koma is búcsúzkodás után, igen halkán odasugta Pistának, de már tréfásan:

— Látod Pista, az Isten megmutatta, hogy nem viszed a pénzed a Dudás korcsmájába.

Boér Anna (Lugoj)

— Hogy az ágyúharc légrakódásai az időjárásra hatástalanok, annak magyarázatát a következőkben kell keresnünk: Fizikai szempontból az ember hallószerve páratlanul érzékeny. Olyan rendkívül csekély mozgási energia, amelyet például bürünkkel képtelenek vagyunk csak észre is venni, a füllünkben már nemcsak észrevehető, hanem megrázó erejű érzéki benyomást kelt. Ennek következtében

a hangjelenségek energiartalmát mindenki túlbecsüli.

Óriási arányú erőművi eseménynek találjuk azokat a légrakódásokat, amelyeknek energiartalma a valóságban nagyon kicsi. Másrészt az időjárás minden jelenségének, a szélnek, esőnek, borulásnak a keletkezéséhez hatalmas energiameennyiségre van szükség. Ezért egészen természetes, hogy az emberi eszközökkel végezhető robbanások — kivált, mert energiakészletüknek csak kis része használatok el légrazgások keltésére — az időjárás nagy eseményeit nem tudják módosítani.

A MOSTOHA IDŐJÁRÁS A MOSTOHA KORSZAK KISÉRŐZENÉJE

Egészen más kérdés az, vajjon nagy történelmi események idején az időjárás rendkívüli jelenségei nem gyakoribbak-e, mint máskor?

Sok adat arra utal, hogy a történelem bizonyos döntő napjaiban a természetnek is rendkívüli jelenségei mutatkoznak és mintegy

illő kísézőzenéjét adja meg az emberi sors nagy fordulatának,

de ezt korántsem jelenti azt, hogy az időjárás kilengései a háborúk okozzák, hiszen a harci eszközökben használt energiák még ma is elenyészően csekélyek az időjárásban dolgozó hatalmas elemi energiához képest. A parhuzamosság oka inkább abban keresendő, hogy

az időjárás ilyen rendkívüli időszakait ugyanaz a külső ok hozza létre, amely az emberi sors nagy eseményeit kirobantja. Ez a közös ok nem a földön, hanem a napon keresendő. A napfolt-tevékenység mozgalmasságai az időjárás szélsőségei gyakoribbak

és az utolsó évszázadok története elfogadható valószínűséggel arra utal, hogy ugyanezekben az időszakokban az emberiség is válságos napokat szokott átélni.

Minden uriházban van egy eredeti festmény

Borgói társaságban volt és már nagyon unta a römizést. Különbösen sem szerette ezt a játkot, de ha már itt volt, szépen alá kellett vetnie magát a ház törvényeinek és ezek előirták, hogy naponta este nyolc és kilenc óra közt römizni kell. Kell, mert nincs olyan élőlény a világon, aki ellenszegülni merne ennek a törvénynek, még a házbeliek sem. Hiába mondja a háziaszszony:

— Olyan érdekes könyvem van!

A ház ura azt feleli:

— Rómizél kilencig és akkor nem bánom, olvashatsz. Borgói tehát szintén römizik esténként, ha idejön. Hetenként háromszor jön Kürtösékhez. Ebből is már szinte törvény lett. Ha Borgói — ne adj Isten — csütörtökön lépi át a Kürtös-ház küszöbét, akkor a ház asszonya elsápad:

— Történt valami baj otthon?

— Csak úgy jöttem.

Mondani ugyan nem mondja senki, hogyan is mert csütörtökön is eljönni, amikor Borgói tudvalegleg hétfőn, szerdán és pénteken jár Kürtösékhez, de azért tudára adják neki, hogy a ház rendjét büntetlenül nem szabad felborítani. Mert mi lenne, ha Borgói akkor jönne, amikor neki jólesik? És a nagynéniek szintén csak úgy jönnek? Állandó igazolomban élne a ház, hogy ma ki fog jönni? Ezt a bizonytalanságot pedig a rendes polgári házak nem bírják. Ezért alakulnak a házi törvények, amelyek szerint nyugodtan folyik az élet. Minden héten ugyanúgy, változás nincs. És ha mégis van, olyan igazított mindenki, hogy a ház asszonya nem hiába sóhajt fel:

— Bolondok háza ez már igazán.

Borgói a falat nézte és azon észrevette, hogy az a kép, amelyet már annyiszor látott, igen érdekes. És megkockáztatott egy kérdést:

— Eredeti ez a kép, Lajos bácsi?

Lajos bácsi éppen a kártyákat rendezgette a kezében és ráncos homloka mutatta, hogy a Lajos bácsi most gondolkozik. Illetlenség volt tehát ezt a férfiút magasztos gondolatai közepette ilyen prózai kérdéssel kiközlenteni böcs nyugalomból. Ezért először a cigarettájából szívott egyet, aztán bölcsen megszólalt, ahogy egy Lajos bácsihoz illik:

— Hát nem látod, hogy eredeti?

Borgói kijelentette, hogy ezt nem lehet látni, mert csak a szakember mondhatja ezt meg. Lajos bácsi viszont azt állította, hogy ő az első látásra egészen biztosan megállapítja akármelyik képről, hogy az eredeti-e, vagy másolat. Ebből vita támadt. Borgói hivatkozott az egyik képkiállításra, ahol nem az illető nagy művész eredeti képeit állították ki, a kiállítást számosan megtekintették és ha véletlenül nem sül ki a tuppisság, akkor még ma is mindenki szentül megvona győződve, hogy a nagy művész eredeti képeit látta. De Lajos bácsi kezdett már vörös lenni és Borgói, ahogyan illedelmes férfiúhoz illik, aki tudja, hogy mindaz, amit Lajos bácsi mond, az szent, visszavonta mindazt, amit eddig mondott és elismerte, hogy Lajos bácsi tényleg meg tudja különböztetni első látásra az eredeti képet a másolattól. Ha Borgói ezt nem ismerte volna be, akkor véget ért volna a pályafutása Kürtöséknél. Mostanáig úgy ismerték, mint kedves, rokonszenves, udvarias, szolgálatkész férfiút, de ha azt meri mondani, hogy Lajos bácsi nem tudja megkülönböztetni a valódi képet az utánzattól, akkor azonnal kislútt volna, hogy faragatlan, durva és hogy nem volt gyerekzsobája.

A vita csattanóját Lajos bácsi következő mondata képezte:

— Különbösen is minden uriházban van egy eredeti festmény.

Borgói hallgatott, hogy az ő lakásában nincs ilyen. Csak nem veheti magára, hogy az ő lakása nem őr?

Igy tehát kapóra jött neki az egyik helybeli képkiállítás. Városunkban úgyszólván elég ritka dolog az ilyen és ez volt a legkedvezőbb alkalom, hogy pótolja ezt a hiányt. Mert hátha legközelebb Lajos bácsi azt fogja tőle kérdezni:

— És a te lakásodban milyen eredeti festmény van?

— És ő erre szerényen azt fogja mondani;

— Csak egy ilyen B... Mert tudta, hogy Lajos bácsi eredetijét sem Rafael festette. Borgói tehát elindult a kiállításra. Eddig nem igen látogatta a képkiállításokat, mert a festészet nem érdekelte különösebben. A színek, fény és árny összecsapásának a szemlélete nem tudott benne művészi érzést kiváltani. Egyoldalú volt ebben a tekintetben: csak a zene ragadta magával, semmi más. Sem az irodalom, sem a többi művészet nem érdekelte. A bejáratnál a festő odanyújtott neki egy árjegyzéket. Ára húsz lei volt. Borgói már szinte öntudatlanul visszautasította, de a festő elébe tartotta és így szólt:

— Ha érdeklik a képek és nincsen pénze, ne fizessen.

Erre elszegyele magát. A festőket mind éhenkórászoknak tartotta és ha Kürtösék megtudják, hogy elfogadott egy ajándékot ilyesvalakitól. Nem, ezt nem tudják meg...

Restelkedve előhúzta a pénztárcáját és fizetett.

— Különbösen is venni szeretnék valamit!

A festő ábrázata erre felderült, egész lényé szolgálatkészséget mutatott. Magyarán kezdett, beszélni festészetéről és művészi felfogásáról. Borgói elhárította a magyarázkodást, nem akarta, hogy a nyakába sózzanak egy képet, amelyik nem ér semmit. Hiszen mit ért ő ehhez? Legalább neki tetszen a kép.

Elment a festőtől és az árjegyzék árait nézegette. Melyek az olcsóbb képek? Ha már kell egy eredeti kép a szobába, legalább ne kerüljön sokba. Mert ő így is áldozott a művészetért, ahogyan egy, a Lajos bácsi köréhez tartozó polgárhoz illik.

Végigment a termen, megvizsgálta a képeket, egyik olyan volt neki, mint a másik. Az ár-

jegyzékben két kép volt a legolcsóbb, ugyanolyan árral. Az egyiket már elvették. Biztosan olyasvalaki, aki szintén úgy gondolkozott, mint ő. Maradt tehát a másik kép. Jól megnézte és úgy találta, hogy ez a kép pompásan illik az ebédőbe, szemben az ajtóval, hogy a látogató mindjárt észrevegye. Megnézte a keretet is, de az ugyanolyan volt valamennyi képen. Hogy akkor miért különbözők az árak, azt Borgói tudni szeretete volna.

Odament a festőhöz, aki éppen az egyik látogatóknak kínálta az árjegyzéket és megmondta neki, hogy meg akarja venni azt a képet ott a balsarokban. A festő látta, hogy kivel van dolga, szárazon tudomásul vette a dolgot.

— Azonnal el akarja vinni a képet?

— Persze, azonnal.

— Vagy itthagya a kiállítás végéig a névjegyével?

Borgói ez nagyon érdekelte. A festő elmagyarázta neki, hogy a képre teszi Borgói névjegyét és ez azt jelzi, hogy a képet ő megvette. Borgóinak ez jobban tetszett. Most már adott volna ötszáz leiel többet is, hogy mégsem a legsilányabb képen legyen az ő névjegye, de a vásárt már nem lehetett visszavonni. Előkelően megfizette a kép árát, a festő meghajolt és zsebrevágta a pénzt, Borgói pedig odaadta a névjegyét, hogy tegye a képre.

Másnap Lajos bácsiéknál volt. Elmondta, hogy volt a képkiállítás, hosszasan fejtegette az illető festő művészi felfogását és igen tehetésesnek mondta az illetőt. Erre Lajos bácsi azt mondta, hogy ő már tegnap megnézte volna a kiállítást, de nem volt ideje. Lajos bácsinak voltaképpen eszéigabban sem volt a kiállítást megnézni. Holnap azonban okvetlenül megnézi. Végigjárt egyszer a termen, árjegyzéket nem vett és másnap Borgót a művészet nagy pártfogójának nevezte. Borgói illedelmesen és szerényen mosolygott és megkérdezte Lajos bácsit, vajjon megnézte-e, hogy az a kép, amit meg akar venni, eredeti-e. És igen hálás volt, amikor Lajos bácsi csalahatalatlan tudásával meggyőződött róla, hogy Borgóinak a lakását eredeti kép fogja díszíteni.

Gerthesi Béla

A bellehemi csillag leleplezi az időszámítás tévedéseit

A Jupiter, a Szaturnusz és a Vénusz éjszakai látványossága a szeptemberi égboltozaton

Akik mostanában, derült szeptemberi éjszákakon felelnek az égboltozatra, szinte csodaváró és babonás kíváncsisággal keresik a bellehemi csillagot, amely az asztronómusok állítása szerint

1940 esztendő múltán ismét felbukkant az égen

és most minden éjszaka kísérteties fényvel virraszt fölöttünk.

A tájékoztatók azonban nem találják meg azt, amit keresnek.

Ha hajnal felé azt hiszik, hogy mégis megtalálják, a szakértő hamarosan felvilágosítja őket tévedésükről. Mert a bellehemi csillag látványosságát a két óriás bolygó, a Jupiter és a Szaturnusz együttállása okozza, ez a csillagászati együttállás azonban egyáltalában nem olyan közeleli, hogy a két égitest egynek lássék. A két fényes bolygó egymás közelében este kilenc óra tájban feltűnik a keleti égbolton, éjfélkor pedig a déli ég magasságában deiel, de látszólagos közelségük nem szorosabb, mint a Göncölszékér két hátsó csillagának egynegyed távolsága. Éjfél után két óra tájban viszont ugyancsak a keleti égen feltűnik a Vénusz, a hajnalcsillag, olyan ragyogással, amely sokszorosan felülmúlja a többi égitest fényét és amely

valóban vetekszik a bellehemi csillag tűndökölésével.

Egy kiváló csillagász így fejtegeti a Jupiter és Szaturnusz együttállását:

— A Jupiter és a Szaturnusz együttállása körülbelül minden húsz évben bekövetkezik, de igen sokszor úgy, hogy nagyrészt a nappali égbolton tartózkodnak s egyáltalán nem, vagy csak részben figyelhetők meg. A mostanihoz hasonló együttállás a ritkaságok közé tartozik.

— Az idej együttállás nagyon hasonlít ahhoz, amely Kr. e. 7-ben következett be,

Annak pedig rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak, mert a bellehemi csillaggal hozzák kapcsolata.

Igen érdekes ezzel kapcsolatban feleleveníteni, hogy

időszámításunk valószínűleg hibás.

A keresztény időszámítást tudvalegleg Kr. u. 525-ben rögzítették s a tudományos feltevések szerint hibásan. Jézus születésének körülményeiről ugyanis csak Máté evangéliumában vannak adatok s ez említi a bellehemi csillagot.

Tehát valószínű az feltevés, hogy a bellehemi csillag, vagy a napkeleti bölcsék, a Háromkirályok csillaga a Jupiter és Szaturnusz együttállásával azonos.

Az időszámítás eltéréseivel kapcsolatban egy csillagász a következőket állapítja meg:

— A történelmi feljegyzések szerint Heródes király, aki Bellehemen és környékén a két éven aluli gyermekeket meggyilkoltatta, Krisztus előtt 4-ben halt meg, tehát érvényben lévő időszámításunk szerint Jézus születése előtt négy évvel. József pedig Heródes halála után tért vissza Egyiptomból, ahová Heródes elől menekült a gyermek Jézussal, vagyis időszámításunk szerint Jézus születése előtt! Ez a tény szintén azt bizonyítja, hogy időszámításunk helytelen s hogy az eltérés nagyságát a Jupiter—Szaturnusz együttállása alapján kellene megállapítani, mert minden jei arra mutat, hogy ez a jelenség azonos a bellehemi csillaggal. Van egy tény, ami kétséget rejt magában s ez az, hogy a két égitestnek, a Jupiternek és Szaturnusznak látszólagos közelsége Krisztus előtt 7-ben sem volt és most sem lesz olyan szoros, hogy egy égitest benyomását keltsék. A feljegyzések pedig egy csillagról beszélnek. De a Heródes halálának évszáma erősebb bizonyíték, mint a csillag hiányos leírásából támasztható ellenvetés.

Háborus kis lexikon

Sivatag a világválságban

A LIBIAI SIVATAG

Ha Olaszország és Egyiptom között sor kerül a háború kitérésére, ami a jelek szerint valószínűleg rövid időn belül meg fog történni, akkor ennek a háborúnak a hadszíntere legfőként a libiai sivatag lesz, a világ legborzasztóbb, legsivatagibb sivatagja. Mert a sivatagok között is van rangkülönbség. A geográfusok ítélete szerint vitán felül a libiai sivatagot illeti meg az első hely. A libiai sivatag, amely végig a határt alkotja Egyiptom és az olasz gyarmatbirodalomhoz tartozó Libia között, a Szahara keleti része. Ez a közel kétfélmillió négyzetkilométernyi terület még elhagyottabb és veszedelmesebb, mint a tulajdonképpeni Szahara. Jelentékeny része teljesen csapadéktelen, csak a mélypontokon van némi élet, ahol a talajvíz a felszínre juthat. Ezeket a pontokat képződtek az oázisok. A libiai sivatag belseje magas fekvésű hegyvidék, ami csak fokozza elhagyatottságát. Még a karavánok is főbnyire elkerülik. Az utazó, aki mégis elmerészkedik homokbuckái és kőhegyei közé, látszólag olyan világba jut, amelynek az élők világával nincsen összefüggése.

A SZENUSSZIAK LOVAGRENDJE

Mégis ennek a sivatagnak nemcsak lakói vannak, hanem a fészke egy szellemi áramlatnak, amely nagyon sok gondot okozott már eddig is az európaiaknak és még ma is, hogy külső ereje megtört, nagyon számottevő szellemi hatalom az iszlám világában. Erről a hatalomról egészen bizonyosan fogunk még hallani az olasz-egyiptomi konfliktussal kapcsolatban. A libiai sivatag oázisaiban székel ugyanis a szenusziai harcos szerzetesrendje, amelyet talán leginkább a középkor keresztény lovagrendjeihez lehetne hasonlítani, a templomosokhoz, vagy johannitákhoz, akik egyik kezükben kereszttel, a másikban karddal küzdöttek a hitükért. Ezeket az Istentől elhagyott vidékeken úgy tevékenykedtek, mint a bencések a népvándorlás kora utáni Európában, megtanították a törzseket a földművelésre, kereskedelmi kapcsolatokat létesítettek, ezáltal kétségtelenül nagy civilizációs érdemeik vannak, ugyanakkor azonban ezáltal a hatalmukat is növelték. Az 1859-ben elhalálozott rendalapító fia és utódja délebbre tette át a székhelyét, a titokzatos Kufrába, ahová európai akkor még egyáltalán nem jutott el. Ennek az utódja, Achmed sejk még délebbre költözött, Tibeszi sivataghegyei köze s onnan hirdetett irtó háborút a fehérek ellen nemzeti különbség nélkül. Az ő uralma alatt a rend befolyása Marokkótól és Közép-Afrikától Egyiptomig és Arábiáig terjedt. 1912-ben a tripoliszi háború idején az olaszok ellen hirdetett szent háborút és valóban a rosszul felfegyverzett, de kitűnően megszervezett fanatikus szenuszi hordák több nehézséget okoztak az olaszoknak, mint a török csapatok. A világháború alatt a törökökkel hadat viselő olaszok és angolok ellen küzdöttek. Az a két ellenfél, amely most szembe fog kerülni egymással a libiai sivatagban, az elmúlt világháborúban egyformán harcolt a szenusziai ellen.

A SZENUSSZIAK ELSŐ LÁTOGATÓI

Az első európai, aki benyomult a libiai sivatagba, Poncet francia orvos volt. 1698-ban megtett útján egy jezsuita páter kísérte. Ő és utána legtöbbször Egyiptom felől közelítették meg a sivatagot, észak felől, ahol Tripolisz hirhéd kalózái tanyáztak, megoldhatatlanul veszedelmes lett volna ez a vállalkozás. Egyiptom felől több angol nyomult be a libiai sivatagba, de a német Gerhardt Rohlfs volt az első, akinek sikerült elérnie a szenusziai titokzatos oázisát, Kufrát. Kétszer indult neki az útnak, az első eredménytelen kísérlet után már nem Egyiptom, hanem a Földközi-tenger felől. 1879-ben sikerült is eljutnia a szenusziai városába.

AMON ISTEN OÁZISA

Rohlfs után Branley, angol származású egyiptomi kerületi főnök hajtott végre 1899-ben nagyon eredményes felderítő utat a libiai sivatagban. Hihetetlen vakmerőséggel egyetlen arab kísérővel indult a sivatagnak. Kísérőjével útközben összeveszett és hosszú ideig a két ember külön haladt, de úgy, hogy mindig szemmel tudták egymást tartani. Neki sikerült eljutnia az ókori történelemben nevezetes szerepet játszó Sziva oázisba, ahol a kosszarvú Amon isten, az ókor legnagyobb világhódítója, Nagy Sándor fiának fogadta és ahol papjai megjósolták az ifjú makedonnak, hogy világaluralom vár rá. 1906-ban Comyn angol hadnagy ismét Egyiptomból nyomult

a sivatagba. Elérte a Laggia kutat, amelynek fontos szerepe volt a libiai sivatag forgalmában. 1909-ben ismét angol kiűzdött meg a sivatag veszedelmeivel. Harding Kingnek a karavánvezetője szenuszi volt, aki engedelmességet a rendfőnök parancsának és mindig elgáncsolta megbízója terveit. Kiűrtette azokat a víztartályokat, amelyeket Harding King a sivatagban létesített, hogy útját biztosítsa. Tunisz felől ugyanebben az időben a francia Meré márki akarta megközelíteni Libia titokzatos oázisait, csak a mai Libia egyik nyugati oázisáig, Gatig jutott el. Ez az oázis a Szahara legbátrabb és legvadabb harcosainak, a tuaregeknek a középpontja s ezeknek a puskái lelétszárolták a márki egész expedícióját.

ŐSI CIVILIZÁCIÓ A SIVATAGBAN

1915-ben, a világháború alatt, a szenusziai beavatkoztak a világpolitikába s ezzel megásták önállóságuknak és a libiai sivatag érinthetetleniségének sirját. Megjelentek az egyiptomi oázisokban, az angol csapatok visszaverték őket és könnyű Ford-autóikon követték a nyomait. Ily módon angol katonatiszteknek, elsősorban a tudós Ball Moore hadnagynak sikerült jelentős felfedezéseket tenniük. Ball Moore eddig ismeretlen hegységeket talált s azt a meglepő felfedezést tette, hogy valamikor a libiai sivatagban igen fejlett civilizáció virágzott. A legnagyobb eredményeket azonban a libiai sivatag hegységeinek és oázisaiban feltárásában Hasszanan bej, egyiptomi diplomata érte el, akinek sikerült barátságot kötnie a szenusziai rendfőnökével. Ennek engedélyével 1921-ben felkereste Kufrát, a szenusziai szent városát. Ekkor jutott Kufrába Rohlfs után másodsorú fehér ember, mégpedig nő, mert az egyiptomi bejt útján háromhölgye kísérte, az elfátyolozott háromhölgy pedig nem volt más, mint Rosita Forbes angol írónő. Hasszanan bej volt az első, aki az általa felfedezett hegyvidékek rejtett völgyeiben csodálatos sziklarajzokat talált, megkapó tanúságait a kihalt sivatag egykori eleven életének. Ezeknek a sivatagi hegységeknek éghajlatáról fogalmat nyújthat az az

adat, hogy Hasszanan bej februárban árnyékban plusz 32 fokot mért.

A MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA

Nagy változás állott be a libiai sivatag életében, amikor a sivatag nyugati felének urai, az olaszok megkezdtek előnyomulásukat a szenusziai birodalma felé. Az olaszok 1914-ben kísérelték meg először a sivatag okupációját, amelyre elsősorban azért volt szükség, mert az innen előretörő hordák állandóan veszélyeztették a már civilizált területeket. A világháború kitérése után azonban feladták ezt a költséges kísérletet. 1927-ben vette kezdetét az új nagy olasz előnyomulás. A szenusziai elkeseredetten védekeztek, azonban már a következő évben sikerült elfoglalniok Augila oázist, amely ma a libiai sivatag nagyszerűen kiépített olasz útrendszerének a középpontja. Az abessziniai háború óta jelentékenyen megerősítették. A következő évben sor került Giarabubra, a szenusziai nagy zarándokhelyére, ahol rendalapító teteme nyugszik. 1931-ben aztán az olaszok rajtaütészerűen megstromolták a szenusziai szent városát, Kufrát. A menekülő szenusziai kisebb része olasz fogságba jutott, többségének azonban rettenetes szenvedések után sikerült elérniök az egyiptomi oázisokat. A nagy szenuszi menekülés óta a libiai sivatag még ismeretlen területeinek feltárásában egy kiváló magyar kutatónak, Almássy Lászlónak van a legnagyobb érdeme. Almássynak valóban vérben volt a felfedező ösztön, apja, Almássy György, Közép-Ázsia feltárásában játszott nevezetes szerepet. Almássy az első kutató, aki igénybe vette a libiai sivatag feltárásában az autó mellett a repülőgépet is. Ezzel tulajdonképpen lezáródott Libia felfedezésének története. Olaszok és egyiptomiak egyformán „civilizálták” a sivatag rájuk eső részét. A szenusziai főnöke még mindig ott székel Kufrában, azonban olasz ellenőrzés és felügyelet alatt. A libiai sivatag olasz része politikailag a „Fekete-hegységben”, Hun oázisban székelő olasz kerületi főbiztos igazgatása alatt áll, akinek a kormányzata alá 1.200.000 négyzetkilométernyi terület tartozik, tehát négyszer olyan nagy terület, mint egész Olaszország; igaz, hogy „birodalmának” összesen 40.000 lakosa van. A sivatagnak mind az olasz, mind az egyiptomi részén pedig hernyós gépkocsik haladnak a betonerdőkhez és tevék zászlóaljok várják a jelt az indulásra.

Jelenet a Pillangó kisasszony című filmből, mely nagy sikerrel fut a Capitol moziban

A gyógylélegzés, mint betegség elleni modern gyógy mód

A modern gyógytudomány a hinduktól vette át e módszert
A gyógylélegzés a modern terápiában

A Müncheni Medizinische Wochenschrift július 26-ai számában Hochrein professor, a lipcsei belgyógyászati klinika igazgatója, igen értékes tanulmány keretében számol be arról az elfogulatlan orvosi tapasztalatok nyomán mindinkább előnyös kezelési módszerről, amelyet már az ősi népek ismertek és alkalmaztak: a lélegzésszabályozásról. A gyógyfűvek, gyógyfürdők, gyógytorna mellett tehát már

a modern terápia hivatalos fórumai is tervszerűen alkalmazzák a gyógylélegzést. A módszer leghalásabb területe talán a szív- és keringési zavarok körében adódik.

Hochrein tanár cikke egészen világos okfejtéssel és ami még ennél is fontosabb: minden kritikát kiálló klinikai tapasztalat alapján szól hozzá a kérdéshez.

A hindu jógi és fakirok évezredes, magasabb képességeket fejlesztő titkos tudmánya tehát bevált a legmodernebb kezelési eljárások közé.

A LEVEGŐVEL VALÓ GYÓGYÍTÁS

Első vegytani ismereteink elültetések, amikor a gimnázium padjain először hallottunk „elemekről”, diákok fölénnyel mosolyogtunk a régtől négy elemén. Az analízis és anyaghasogatás századai után boldog volt a tudomány, ha azonosíthatja az elemek számát.

De a részletek hínárjaiba gabalyodva, elvesztettük tájékozódásunkat a nagyobb, átfogóbb egységek, elemek szemlélete felé és esztelenül sem jutott, hogy a görögöknek is igazuk volt a tűz, víz, föld és levegő elemként való meghatározásában.

Most, amikor újra az élet összetevőit próbáljuk keresgélni és

inkább a szintézisek felé kanyarog a tudomány, megint beleilleszhetjük a „nagyelemek” négyes csoportját biológiai életszemléletünk keretei közé.

Az elmechanizálódott orvostudomány alkalmazta ugyan a levegőt, de jellemző módon csupán annak a mechanikai hatására támaszkodott, a légnél készítése alkalmával. Hogy a levegő erőművi tulajdonságain és a gázcserén kívüli még

áramoltatásának művészete, szabályozása révén is mélyen belenyúlhat a szervezet belsejébe, ezzel nem sokat törődtek.

De az utóbbi néhány év óta már a legkomolyabb szakkönyvek is minduntalan felhívják a figyelmet erre a még mindig mostohán kezelt terápiás eljárásra és külföldi szanatóriumok, kórházak, klinikák már sokhelyütt módszeresen alkalmazzák.

Igen celszerű lenne, ha nálunk is létesítenék tudományos és gyógyintézetek megfelelő berendezett lélegzőcsarnokokat, ami a terápiás eredményeket lényegesen megjavítaná. Emellett alkalmat nyújtanának arra, hogy a lélegzésszabályozás élettani és lélektani hatásait nagy anyagon, szigorú tudományos módszerekkel ellenőrizhessük.

A KÉT LEGFONTOSABB ÉLETMŰKÖDÉS: LELEGZÉS ÉS VÉRKERINGÉS

Már az említett tapasztalatok alapján is kidőlt, hogy a lélegzés nemcsak a tüdőbe tudó levegőáramot kormányozza, hanem befolyásolja a szervezet vér- és nedvanyaglását is.

De ma már megszabadíthatjuk a régi hindu misztika titkoszatos gyakorlatait keleti sallangjaitól és pusztán természettudományi alapon is igazolhatjuk azoknak felülmúlhatatlan gyógyhatását.

A lélegzés mechanikájának áttekintése céljából tudnunk kell, hogy minden embernek külön lélegzési típusa van.

Ezt a pneumotahográf nevű műszerrel ellenőrizhetjük és igazolhatjuk.

Különös, hogy az elektrokardiogramról már minden laikus tud, de az éppen olyan fontos pneumotahogramm még sok orvos előtt is ismeretlen. A lélegzéssel nemcsak a mellkason belül változtatjuk egyre a nyomást, hanem visszereink „tónusát”, feszültségét is befolyásoljuk. A vénás áramlás fokozásával azonban a szívet is fokozott tevékenységre serkentjük. A szakember jól tudja, hogy a szíverősítőnek oktanul és hozzáértés nélkül alkalmazott lélegzés vegyi zavarokat idézhet elő a szervezetben. Ez zavarok gyakran görcsök alakjában (tetánia) jutnak tüneti kifejezésre. Ha azonban a szervezet például túlsavanyodás állapotában van (acidózis), akkor a ter-

mészt maga nyúl ehhez a gyógyító eszközhöz. Minden orvos ismeri a szervezet savtalanítását és a keringés javítását célzó úgynevezett Kausmaul-féle nagy és mély lélegzést.

Már e példa is eléggé megmutatja, hogy a lélegzés módszeres szabályozását csak orvosi ellenőrzés mellett szabad végezni, mert ahol az nem indokolt, károkat is okozhat.

Az embereket nagy általánosságban két ideg típus szerint osztályozhatjuk: vannak, akiknél a hasi légzés jut előtérbe és vannak mellkasi légzésű gyének. A nők általában mellkasi légzést folytatnak, de ez alól számos kivétel van. Új életmód mellett (írászat, autó, stb.) a hasi légzés elsorvad; a rekeszizom elernyed, emésztési zavarok és a májkapuér keringésében lassú-bodás következik be.

A LÉLEGZÉSI MECHANIKA MINT VÉRELOSZTÓ

A lélegzési mechanika tudatos irányítása azonban nemcsak a szívre hat és ennek munká-

A „Szellemi röppentyűk” birodalmában

A női szellem és szellem röppentyűi. A haj és szem. Emberek — levelek

„Ó!” ÉS „AH!”

Ha egy kissé ki akarjuk ragadni magunkat a Ma rohanó izgalmaiból, vegyük csak elő Aszlay József: „Szellemi röppentyűk” c. munkáját. Ennek érdekesebb könyvvel talán nem találkozunk egyhamar az irodalom berkeiben. Bárhol nyitjuk is föl a 400 oldalas „Szellemi röppentyűk” tárházát, szellemesebbnél-szellemesebb oldalak ragadják meg érdeklődésünket. Négyszáz oldal és szó van benne mindenről a világon, még olyan dolgokról is, melyekre, ha itt elő nem fordulnának, alig gondolna az ember. Kezdődik a könyv az ABC magyarázatával. Megmagyaráz minden betűt s megméri értékét.

Példánl „az Ó — a szomorújatétkiró mentő horgonya, lyrikusok házi gyógyszerháza s a szerelmek legfőbb szó-eszköze. Midőn a szerelmek szívet cserélnék, azt aprópenzt gyanánt csupa ó! és ah!-ra váltják föl. Napestig együtt lehet a szerelmepár és nincs egyéb mondanivalójuk, mint ó! és ah!

Igy évelődik Aszlay János az ABC minden betűjével s mindenikről van valami kedves, bübajos mondanivalója.

A SEX-APPEAL FELLEGVÁRA

A fej a női erősség fellegvára. Itt valamennyi támadó s védő fegyver egyesítve lévén, szemle a lövő részek, szája a csapóhid és a főben ül a várpáncsok: az ész, vagy a szeszély, vagy az önelmítés, vagy a dac, mely éppen a várpáncsoktságot viszi. Ezután következik a női báj, a „sex-appeal” egész analízise. Minden apróságra van egy találó megjegyzése, igazi „röppenő szellemességek”. Ezekből ragadjunk ki egyet-kettőt.

A NŐI HAJ

A szőke haj nemes, finom; de több természetbúvár állítása szerint könnyelműségre, különösen pedig ingatagságra vall. A szőkehajú nő kedveli a táncot, divat és hajlamaiban gyakoribb változatokra halandó. A gesztenyeszínű hajnak érzékiesség és gerjedékenységet tulajdonítanak. A veres hajú nő pedig legmélyebb érzeléssel, gyakran nemes szívvel bír; de szerelem dolgában igen óvatos.

A NŐ SZEME

„Minden érzélem meghittje s elárulja. A szem azon egyetlen gyémánt, melyet az ember egyedül tűze, nem pedig vize után becsül és megismer a szem istensége nem villámainak tüze, hanem könnyeinek vizpróbája által ismerteti meg. Ha a szép nő szeme ég, minden férfi rögtön tűzibiztossá lesz és nekikrohan a lángnak; — de ha könny-ár borítja a szemet, alig találatik vízbiztos, aki mentő készülékekkel sietne segélyére!”

AZ ARC ÉS AIL

„Az arcpír az erény egyenruhája. Legalább

ját könnyíti meg, hanem a vér elosztását is javítja. A vérkeringés különböző áramszakaszaiban érgörcsök gátolhatják az egyenes áramlást. Az agyvelőben ilyen görcsök migrént, álmatlanságot, krónikus főfájást okoznak. A szív koszorúterében szívnyomást, szívgörcsöt, angina pectorist. Mindezekre reflektorikus úton oldólag, gyógyítólag hat a módszeresen alkalmazott lélegzésszabályozás. Látjuk tehát, hogy egyszerű he-modinamikai (vérmozgástani) elgondolások is igazolják a lélegzésszabályozás kitűnő terápiás hatásait, amint azt Hochrein szakcikkében is kifejti.

Magas vérnyomásnál pl. ha idejekorán kezd helyesen gyakorolni a beteg, a lélegzésszabályozás sohasem téveszti el hatását.

Hochrein olyan betegknél, akik évek óta szenvedtek „hideg kezek és lábak” miatt, néhány nap alatt gyógyulást ért el; rendszeres lélegzésszabályozásra a hívős végtagok átmelegedtek.

Migrén és álmatlanság miatt gyógyszerek tömegét fogyasztó betegek pedig csakhamar elhagyják a bódítószereket. Táblázatában még a bronchitis is szerepel, ami az előbbieknél alapján könnyen érthető. Látjuk tehát, hogy a közönségesnek és egyszerűnek ítélt lélegzés is milyen fontos élettani tevékenység. Gyógyítani lehet vele. Természetesen, minden esetben orvosnak kell eldöntenie, hogy az adott betegség alkalmas-e arra, hogy lélegzési gyakorlatokkal kezelhető. (dr. W. A.)

ha a nő még ez egyenruhát viseli, föl kell tételünk róla, hogy még ennek szolgálatában áll. Pici gödröcske az arcon aláírása a csintalanságnak.”

EMBEREK — VALÓSÁGOS LEVELEK...

„Tulajdonképpen az emberek is valóságos levelek, — mondja a „Szellemi röppentyű”. — A durva és szemtelen emberek: fenyegető és gyűjtőlevelek. — Az alázatos és udvarias emberek: kérés, vagy szerencsekíváló levelek. — A boldogok: az ég záloglevelei. Ellenben a boldogtalan emberek: a boldogokhoz intézett intő levelek, melyek őket a világi dolgok, az emberi sors változatosságára emlékeztetik. — férfiak általában fuvarlevelek, melyekkel, mint legbecesebb jószágot, a nőnemet szállítják a világra. Tulajdonképpen minden nőnek csak egy fuvarlevél van szánya; de a speditorok történni szokott vétségéből, némelyik két, három fuvarlevelet mutathat elő. — Végre a nők az égnék hozzánk küldött kegylevelei. E levelek többnyire úgynevezett rokonszenví tintával írják, melyeket egyedül oly férfi képes szívgödörre tenni és magasztos tartalmukat szellemi szemével megolvasni, ki tisztá szent szeretetben lón látnokká. — Kik férjnél vannak, rendelteték helyére már eljutott levelek. A hajadonok azonban postán maradt, úgynevezett post restantus levelek, melyekért majd eljönnek még...”

A „Szellemi röppentyű” A NŐRŐL — ÉS EGY VICC!

„A nő élete 18-tól 25 évig hét éves háború szív és ész között; 25-től 55-ig harmincéves háborúja a természetnek a szabóval; azontúl pedig egy régi fellegvárnak makkacs védelme az évek romhalmaza ellen. — A nők még harminc év múlva is emlékeznek első imádójukra, az utolsó pedig néha harmadnapra is feledek. — Ha a nő szerelme szívéből nyelvére szállt, a szenvedély erejének nagy része már az úton elröppen. — Az első, amit a nő tud: mennyire szép, — az első, amit tapasztal: mennyire gyarló, — az első, amit feled: hány éves.

A PONTOS ÉLETKOR

— Oly koros asszonyság, kinek arcán hajdani szépségének romjai ugyan még látszóttak, de ki fiának nem kevés bosszúságára, még folyvást fiatalnak kívánt tartatni, látogatásban lévő fiával, midőn egy és más ismerőseinek életkoráról volt szó, az agy háziúr, rátekintvén az asszonyságra és tán eszébejuttván hajdani vele való kalandja, kérdé tőle: S ön kedves barátném, hány éves? — Nagyven éves vagyok, — felelte rögtön a kérdett. — Hát ön, édes öcsém, hány éves? — kérdé tovább fiától. — En három nap-pal vagyok idősb, mint anyám — felele ez...

= KÖZGAZDASÁG =

Adjunk vetőmagot kölcsön az inségbe jutott gazdáknak!

Meggyesy István gazdasági felügyelő, az EMGE banati felügyelője egy hét előtt felhívással fordult a gazdaköri vezetőkhez, a középbirtokosokhoz és a nagyobb birtokos tulajdonosaihoz. Rámutatott arra, hogy a mostoha időjárás és az árvíz sok kisgazdára végzetes volt, mert termése alig volt és most, hogy elkövetkezett az őszi vetés ideje, szomorúan áll földje mellett, amelynek számára nincsen vetőmagja. Ha a földet most nem vetik be, akkor a jövő esztendőben hiába adna a jó Isten kedvező termési lehetőséget, mégsem lesz termés. A gazdasági felügyelő arra hívta fel a birtokosokat, hogy segítsék vetőmaggal az arra szorultakat. Kölcsönről van szó, amelyet a jövő termésből visszafizetnek. A kölcsön adott vetőmagot a gazdaköri vezetők gyűjtik és pontosan feljegyzik, ki mennyit adott.

A szívhez szóló felhívásnak máris volt foganata. Jelentések számoznak be arról, hogy szépen meg-

indult a vetőmagkölcsönzési mozgalom. Miután azonban még további vetőmagra van szükség, hogy minden inséges kisgazdának jusson. Meggyesy István felügyelő ezúttal megismétli felhívását. Kéri mindazokat, akik csak tehetik, ne hagyják el szegény gazdátársakat, hanem tőlük feltehetően segítsenek rajtuk és tegyék lehetővé földjeik bevetését. A gazdaköri vezetőket pedig arra kéri, hogy az adott vetőmagkölcsönök pontos mennyiségét haladéktalanul jelentsék be, hogy a vetőmag elosztásáról idejében lehessen intézkedni. Az idő rövidsége sürget. Ezekben a napokban gondoskodni kell róla, hogy a még bevetetlen szántóföldek megkapják és magukba ölelhessék a vetőmagot, azért tehát ne késlekedjünk a segélynyújtással. Gondoljunk a régiék igazmondására, amely úgy hangzik, hogy kétszeresen ad, amikor gyorsan ad. Ne halogassuk tehát a dolgot, hanem adjunk annyi vetőmagot, amennyit csak nélkülözhetünk.

A Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A hússertések takarmányozásáról

(Folytatás.)

A múlt vasárnapi cikkünkben közölt tervet szerint egy sertés ekkész abrakszükséglete egy éves korig, amikor 190 kiló körüli súlyt ér el, a következő:

- 275 liter sovány tej
- 1 kgr. vérliszt
- 13 kgr. pogácsa
- 39 kgr. búzapor
- 51 kgr. borsó
- 297 kgr. árpadara
- 331 kgr. kukoricadara
- 6 kgr. konyhasó
- 4.5 kgr. krétapor
- 0.8 kgr. vitaminkészítmény.

A mai árviszonyok mellett az abrak összes értéke mintegy 5200 leire tehető, amihez hozzájárul a többi költség, úgymint gondozási munka, oltások, istállóber, a sertésben fekvő tőke kamatja, az elhullási kockázatra számítandó százalék, a koca tartásának a malacra eső költség-részlete és a gazdaság általános (regije) költségeinek arányos része. Egy 190 kilós hizott angol sertés mai értéke mintegy 9500 lei. A különbözet 4300 lei, amiből mindez bizony szűkösen telik ki. Csakhogy a ma elkészült hizott még olcsóbb abrakkal kezdtük tartani és ezért mégis csak marad valami kis nyereség a hizaláson.

Olcsóbbá tehetjük a hizalást több olyan fogással, amire minden gazdaságban kínálkozik alkalom. Ilyenek: az okszerű legeltetés, a hereféléknek zölden, vagy szárazon és megdarálva való feletetése, gyökővények (répa, csicsóka) és burgonya használata, stb.

Ne felejtjük el továbbá, hogy a hússertést csak abban az esetben hizaljuk malackortól kezdve ilyen gyorsított ütemben egy éves koráig, ha akkor, amikor sonkasúlyú súlyát (70 kgr. körül), vagy „Bason”-súlyát (90 kgr.), vagy tökesertés-súlyát (125—130 kgr.) elérte, nem volt alkalom az értékesítésére és tovább kellett a hizalást a „tőkehúsos zsirsertés” elnevezésű fejlettség hizalásunk (170—180 kgr.) Minél fiatalabb korban tudjuk a szakszerűen hizalt hússertést eladni, annál nagyobb nyereségünk van rajta, mert a fiatal állat jobb takarmányértékű, mint az idősebb és a finomra hizalt állat magasabb kilónkénti árban adható el.

Miután megyénkben a hússertéstartás gyakorlata még nem vált közzismertté s miután, mint már mult heti cikkünkben is említettük, magunk sem ajánljuk, hogy minden hússertéstartó gazda vakon induljon el a fent közölt táblázat szerint, anélkül, hogy az okszerű hússertéstartás tudnivalóit egy korszerű szakmunkából elsajátította volna, újlag felhívjuk gazdátársaink figyelmét az aradi irodánkban önköltségi áron kapható Csáky-féle könyvre („Korszerű sertésenyésztés és expresszhizalás”).

Ismételjük továbbá, hogy ez a gyorsított nevelés csak a levágásra kerülő hússertéseknek való. A tenyészokcáknak és kanoknak szánt állatokat szűkebben kell tartani.

Végül felkérjük azokat a hússertés tenyésztéssel és hizalással foglalkozó gazdátársainkat, akik ezen közleményünkkel kapcsolatban úgy ta-

lálják, hogy hozzátenni, vagy bírálni valójuk van, szíveskedjenek megjegyzéseiket írásba foglalva, irodánkunk beküldeni. Ezzel előbbrevinni segítsék ennek a fontos gazdasági termelési ágának meggyökösödését és a további fejlődését. Ha mondanivalójuk alkalmasak lesznek a közlésre, úgy egy későbbi cikkünk keretében fel fogjuk használni azokat.

== Kávét kapott a Szövetkezeti Intézet. Az elmúlt napokban 15 tonna kávé érkezett Brazíliából a Nemzeti Szövetkezeti Intézet részére. A Rio II. minőségű kávét a szövetkezetek rövidesen forgalomba hozzák a kávé jelenlegi piaci árnál olcsóbb áron.

= SPORTESEMÉNYEK =

Ma délelőtt Rapid-SSMR, délután pedig CAMT-Crisana CFR nemzeti bajnoki mérkőzések lesznek

Ma, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Rapid pályán a helybeli német csapat a resciai munkásegylettel ellen játszik a bajnoki pontokért. A Rapid eddig nem veszített pontot és a bajnoki táblázat élén áll. A mai mérkőzésen folytatni kívánja győzelmi sorozatát a resciai csapat ellen, amely komoly ellenfélnek ígérkezik. A mérkőzés érdekes, igazlmas küzdelmet ígér. Délután négy órakor a Banatul pályán a CAMT látja

vendégül az aradi Crisana CFR csapatát, amely legutóbb az Electrica együttesét győzte le. A CAMT megerősített együttese méltó ellenfele lesz a jóképességű aradi csapatnak. Ezt a mérkőzést is nagy érdeklődéssel várja a közönség. AChinezul ma Turnu-Severinben az ottani vasutas csapattal mérkőzik, míg az Electrica Lugojon vendégszerepel, ahol a Vulturii az ellenfele.

Egyesült az Universitatea és a Victoria

A csapat résztvesz a nemzeti bajnokság küzdelmeiben

A cluj-i Universitatea és a Victoria vezetői Bucurestiben értekezletre ültek össze, hogy megoldást találjanak a csapatok további működésére vonatkozóan. A két egyesület vezetősége azt az óhaját fejezte ki, hogy a szövetség mindkét csapatot helyezze vissza jogába, és azonban nem egykönnyen teljesíthető, mert a nemzeti bajnokság első csoportjában már nem emelhetik a résztvevők számát. Az értekezleten elhatározták, hogy „U-Victoria” néven egyesítik a két csapatot és az résztvesz a nemzeti bajnok-

ságban. Egy csapatnak a besorozása a bajnokságba még sem olyan nehéz, mintha két együttes felvételéről lenne szó. A jövő évben természetesen a fuzió megszűnik és mindkét csapat külön-külön indul a bajnokságban.

Azt még nem lehet tudni, hogy a cluj-i együttes melyik jelenlegi részvevő helyét foglalja el, annyi azonban valószínű, hogy vagy az FC Braila, vagy pedig a Gloria CFR esik ki a további küzdelmekből. Az új egyesület Bucurestibe telepszik le.

Az október 6-iki nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetői

A központi bírótestület már kijelölte az október 6-án lebonyolításra kerülő nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetőit. A részletes bíróküldés a következő:

Bucurestiben: Venus—Rapid FC, bíró: Bruckner. Sp. Studentesc—UDR, bíró: Costel Radulescu. Ploestiben: FC Ploesti—Mica, bíró: Iliescu C. Aradon: Gloria—FC Braila, bíró: Chiein. Timisoarán: Ripensia—FC Craiova, bíró: még nem jelölték ki. Galatiban: Gloria CFR—Unirea Tricolor, bíró: Petru Vasile.

Jánossy helyett Albu vezeti a Venus edzéseit

A Venus vezetősége elhatározta, hogy a Jánossyval kötött szerződést felbontja és a csapat edzésével Albut, vagy pedig Valcovot bizza meg. A nagyobb valószínűség Albu megbízása mellett szól, mert ő elvégezte az edzőiskolát is.

Románia amatőr és hivatásos teniszéjének versenye. Románia amatőr és hivatásos teniszéjének igen érdekes versenyt rendeznek. Nagyszabású verseny keretében óhajlják ugyanis eldönteni, hogy lényegében milyen különbség van a két csoport teljesítménye között.

Engedélyezte az államvezető a vasárnapi gyászistentiszteletet

Bucurestből jelentik: Az államvezető megengedte, hogy vasárnap szeptember 29-én gyászistentiszteletet tartsanak az ardeali mártírok emlékére. Minden tüntetés, vagy hangulatnyilvánítás ezzel kapcsolatban szigorúan tilos. (Rador)

A római és moszkvai török követek Ankarában

Izstanbulból jelentik: A Német Távirati közli: Refik Sajdam miniszterelnök kihallgatáson fogadta a moszkvai és római török követeket, akik tájékoztatták a külpolitikai helyzetről. (Rador)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, szeptember 29-én a következő gyógyszer-tartanak éjszakai szolgálatot:

I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszer-tár.

II. kerületben a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszer-tár.

III. kerületben a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, szeptember 30-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

I. kerületben a Sft. Ioan utcában levő Irgalmasok gyógyszer-tára.

II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszer-tár.

III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merklek gyógyszer-tár.

IV. kerületben a Dragalina téren levő Csillag gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

ŐSZI szállítás

október elején megkezdődik. Új árjegyzék kívánatra díjtalanul

AMBROSI, FISCHER és TSAL.

Aiud. Jud. Alba

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előrefizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10 II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

OKTATÁS

Deutsche, diplomierte Lehrerin erteilt Privatunterricht und gibt Fremdsprachstunden. Adresse: I., Lonovici gasse 6. II/6. 1746

A kereskedelmi szaktanfolyamon, vezetője Szentirmai Ivor tanár, a tanítás október 1-én kedden délelőtt 9 órakor kezdődik. A beírtak szíveskedjenek megjelenni. Még néhányan felvételnak. I. Bulev. I. G. Duca 8. III. em. 2. 1751

ALKALMAZÁS

Gyermektelen házaspár felvétetik az asszony fizetés ellenében a házi teendőket végzi. III., Str. Constanta 5 szám. 1703

Bejárónó kerestetik a délutáni órákra. Livia Stefan I., Str. Ion Buteanu 1 szám. 1288

Önálló masamódot keresek azonnaira. Szalón Femina Déva. 1744

Mindenek, lehetőleg azonnala kerestetik, csakis megbízható, nyugodt természetű ajánlkozók. Fizetés 1500 lei. Szabó IV., Str. Bratianu 39. 1729

Vidékre jól főző mindenest azonnala kerestetik. Érdeklődni IV. Str. I. C. Bratianu 15. Szuszedik női szabó. 1737

Tanoncot és segédet keresek mézeskalácsos és gyertyaöntő műhelybe. Molnár Kornél, Oravita, Str. Duca 6. 1718

ALLÁST KERES

Gépirónói, vagy más irodai munkát keresek a délutáni órákra. Címeket a kiadóba kérem leadni. 2108.

LAKÁS

Údvari lakás mellékkeliségekkel kiadó. IV., Str. Fröbl 34. 1743

Kiadó: Garzonlakás, fürdőszobával, november 1-től II., Piata Coronini 6. 1755

2 szobás modern lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó, 1500 leiért. II., Neculcea 18. 1749

ADÁS-VÉTEL

Zománczott Vulcan kocsz töltőkályha jutányosan eladó. IV. Str. Sturdza 52. ajtó 16. 2502

Félháló azonnal olcsón eladó. IV. Str. Rahovei 25. 2589

Eladó pácolt puhafa kombinált szekrény 2 méter széles és egy 4 ágú csillár. Cím a kiadóban. 1504

Férfi télikabát erősebb termetre, jó állapotban lévő, megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 2654

Világos, keményfa komplett hálószobabútor rugós matracokkal eladó. II. Str. O. Iosif 28 ajtó 3. Csak délelőtt. 2459

Kisebb családi ház megfelelő foglaló és részletfizetés ellenében megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Pontos fizető” jelgére e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1740

Eladó rövid, fekete, bécsi gyártmányú zongora. II. Str. 3 August 25. Máthe. 1728

Bicikli! Egy női és férfi bicikli, nagyon keveset használt, modern kivitelben megvételre kerestetik. Ajánlatokat Birtler Adolf III. Str. Domnita Balasa 13. Telefon 32-56. 1731

Veszek jövedelmező házat, vagy világot 2, vagy 4 lakással. Modern villák I. ker. vagy IV. kerületben előnyben részesülnek. „Készpénz” jelgére. 1753

Eladó Lipovan jóforgalmú építkezés, házall együtt. Érdeklődni Tatai Pál, Lipova. 1754

Speciáltrafik Timisoara legforgalmasabb helyén családi okok miatt eladó. Biztos megélhetés. Cím a kiadóban. 2856

Eladó modern 5 szoba, előszoba, fürdőszoba, irodahelyiség, autógarázssal, parkirozott udvarral és saját vízvezetékkel ellátott ház Lipna főuccáján. Ügyvédnek, orvosnak kiváltképpen alkalmas. Szabó Imre, fakereskedő Lipna. 1693

Dióhálószoba teljesen új, eladó. II., Str. Aurel Cosma 6. Massong. 1757

KÜLÖNFÉLE

Férfi és női templomülöhely kiadó, esetleg eladó. Közlelbbit Telefon: 29-56. 1752

Iroda-szakkiképzés

Legújabb román, német, magyar nyelvű úgy az egységes, mint a legújabb Stahl-rendszerű gyors- és gépirás, valamint az összes irodai munkálatok gyakorlati szakoktatása a legkiválóbb okl. szaktanárak közreműködésével. A nemzetnevelésügyi minisztérium által engedélyezett Scoală Specială de Steno-Dactilografie si perfectionare in lucrări de birou: G. Engelmann si M. Ursu prof. szakiskolai beiratásai szeptember 30-án lezárulnak. IV., Str. Al. Bonnaz 4. Telefon: 42-81.

Egy üzlethelyiség bármilyen üzletnek alkalmas, forgalmas helyen azonnal kiadó. Bővebbet IV. Str. Fröbl 50 sz. 1714

Henteüzlet-helyiség azonnal kiadó. Gyárváros, Str. Daclor 10. (Kovács dr. patikánál). Telefon: 38-48. Nagy szalaggyár. 1705

Házikoszt finom, izletes tiszta ebédmenü, kenyérrrel együtt személyenként 40 lei. Házon kívül is kapható. I., Str. Sft. Ion 7. földszint 10. (Irgalmasok mellett). 2551

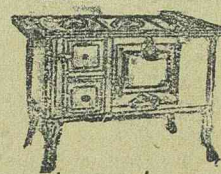
Kosztos gyermekek nagyon jó ellátást és otthont találnak a város központjában. I. Str. Sft. Ioan 7. földszint 10. (Irgalmasok temploma mellett.) 2602

Elcserelném egy tagból álló húsz hold földemet hozzátartozó gazdasági házzal, Oradea, Carei-Mare vidéki birtokért. Boldog András, Otelec. 1741

Kolozsvári egyemeletes 2x3, 1x2 szobás, modern, központi fekvésű, Arany János u. 13. házamat elcserelném timisoarai házzal. Évi jövedelem 130 ezer lei. Cím a kiadóban. 1750

Diákéleány, fiatal hölgy kellemes otthont talál, teljes ellátással, úricealánál az I. kerületben. Str. Sft. Ion 7. Földszint 10. 2645

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben
Alacsony rakós
váltó
váltó
és fekete tüzhelyekben.

KALMAN DEZSO

speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

FENYOK Zöld lucfenyő (Picea excelsa)

160-250 cm. magasságban, centiméterenként 1 leu. Piramis boroka fenyő (Juniperus communis hibernica) 80-160 cm. magasságban centiméterenként 1 lei 50 bani. AGÁTSY JANOS kertészetében, II., Calea Buziasului 13. Telefon: 44-19. Virágüzlet: I., Piata Libertatii 4. Telefon: 11:73.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

iodrász

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok

1-2-3-6 villamos megállójánál.

Gondoskodjon a télre!

Egy rövid

kabátra való bőryanag

32 láb á 45, 1440 lei. Egy hosszú tisztított kabátra való bőryanag 60 láb á 45, 2700 lei. Asztragrag egy gallérnak 390 leutól. Mű-talp és Olmagumi legjobb pótanag cca 50 százalékkal olcsóbb, mint a bőr. Gumiszima rövid és hosszú 490 és 990 lei.

GROSSMANN SÁNDOR

U., Piata Traian.

Bútorraktáramat csökkentem!

Kész bútoralmat nagy áreszállítással

árúsítom. Bútorvásárlás előtt okvetlen keresse fel vételkötelezettség nélkül üzletemet.

UNGOR I., Strada Mercy 7.

Sírkövek nagy választékban fekete gránitból

köipari vállalat

Timisoara III., Calea Sagului 3. Jozefinvárosi kat. temetővel szemben, Gátsor sarok. Telefon 32-15.